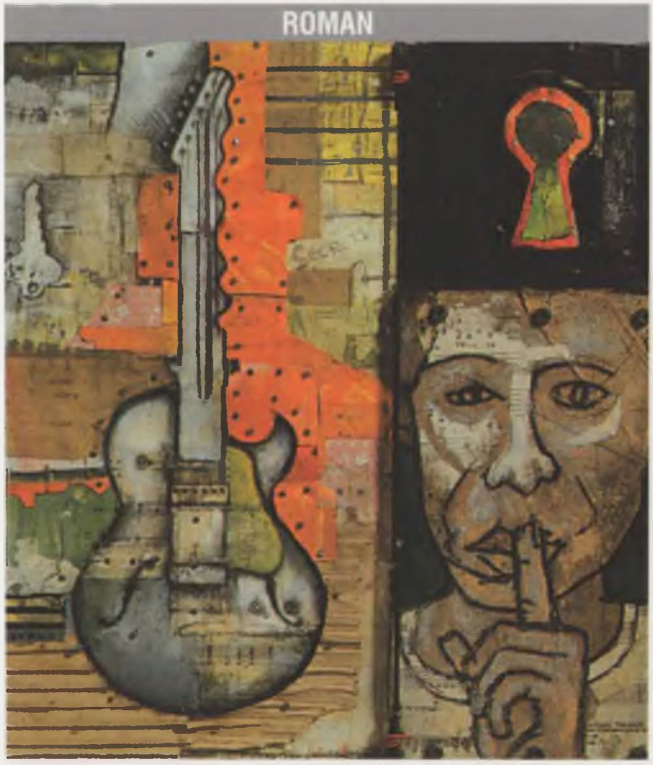
MARIO DELGADO APARAÍN

JOHNNY SOSA'NIN ŞARKISI

CAN

TÜRKÇESİ
DENİZ CANEFE

Can Yayınları: 1614
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 660

La Balada de Johnny Sosa, Mario Delgado Aparaín
© Mario Delgado Aparaín, 2000
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2004
Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı ve
Dr. Ray-Güde Mertin Literarische Agentur, Bad Homburg, Almanya
aracılığıyla alınmıştır

1. basım: Nisan 2007

Yayına Hazırlayan: Pınar Savaş

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Hayriye Kaymaz
Düzelti: Fulya Tükel

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Özal Basımevi

ISBN 978-975-07-0752-0

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM. DAĞITIM. TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Mario Delgado Aparaín

JOHNNY SOSA'NIN ŞARKISI

ROMAN

Türkçesi
DENİZ CANEFE

CAN YAYINLARI

Mario Delgado Aparain, 1949 yılında, Uruguay'da, tarım işçiliğiyle geçinen bir ailenin oğlu olarak doğdu. Hem araştırmacı-gazeteci hem de yazardır. Beş öykü kitabı vardır: *Causa de buena muerte* (İyi Bir Ölüm Nedeni), *Las llaves de Francia* (Fransa'nın Anahtarı), *Querido Charles Atlas* (Sevgili Charles Atlas), *La leyenda del Fabulosísimo Cappi y otras historias* (Meşhur Cappi'nin Efsanesi ve Başka Öyküler), *El canto de la corvina negra* (Kara Kuzgunun Şarkısı). Çeşitli edebiyat ödüllerine layık bulunmuş altı romanın da yazarıdır: *El día de cometa* (Kuyruklu Yıldız Günü), *Johnny Sosa'nın Şarkısı* (Municipal de la Literatura Montevideo Ödülü), *Por mandato de madre* (Annenin Emriyle; Foglia de la Novela Ödülü), *Alivio de Luto* (Yas Avuntusu) ve *No robarás las botas de los muertos* (Ölülerin Ayakkabılarını Çalmayacaksın; her ikisi de Bartolome Hidalgo Ödülü), *Estado de Gracia* (Nezaket Hali). Yapıtları İspanya ve Latin Amerika ülkelerinde büyük ilgi görmüş, Portekiz'de, İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da, Hollanda'da, Yunanistan'da ve Bulgaristan'da basılmıştır. *Alivio de Luto* 1999 yılında çok prestijli Rómulo Gallegos Ödülü'nün finalisti olmuştur. Yazar 2001 yılında *Terrible Ojos Verdes* (Korkunç Yeşil Gözler) adlı öyküsüyle Radio Francia International'in Juan Rulfo adına her yıl düzenlediği yarışmada Instituto Cervantes Ödülü'nü almıştır. Aparain, halen Montevideo'da gazetecilik yapmaktadır.

Deniz Canefe, 1956 yılında Ankara'da doğdu. Yüksek öğrenimini Hacettepe Tıp Fakültesi'nde, Oslo Üniversitesi Tıp ve Felsefe bölümlerinde tamamladı. Norveç'te on üç yıl tıp doktorluğu yaptıktan sonra, 1991 yılında İstanbul'a dönerek Norveççe, İngilizce ve Eski Yunan dillerinden çeviriler yapmaya başladı. İlk yıllarda ağırlığını felsefî metinlerin oluşturduğu çevirileri zamanla klasik ve çağdaş Batı edebiyatına yöneldi ve bu alanda pek çok yapıtı dilimize kazandırdı.

ÖNSÖZ

JOHNNY SOSA İLE KARŞILAŞMA

Latin Amerikalı şairlerin en büyüğü, Brezilyalı Guimarães Rosa şöyle yazar: "Hikâyeler sadece anlatıcının ağzından dökülmezler, onu şekillendirirler de: Anlatmak direnmektir." Aralarında Carlos Liscano, Leonardo Rosiello ve Mario Delgado Aparaín'in göze çarptığı Uruguaylı yeni yazarlar kuşağına parmaklarındaki alyans kadar uyan bir açıklama.

Latin Amerika'da, diktatörlüklerin karanlık on yılları süresince, asker botlarının kendilerini edebiyat ve yazarlarla başkalarına gösterdiği bir ülke varsa, o da Uruguay'dır. Uruguaylı tüm yazarların hapis yattığını, işkenceden geçtiğini ya da sürgünde yaşadığını söylemek mümkündür. Uruguay'daki üniformalı barbarlığı kazasız belasız atlatanların sayısı bir elin parmaklarını geçmez, onlar da tek bir hece bile yazamamışlardır; çünkü bir diktatörlük için yazmak isyan etmekle eşanlamlıdır.

Mario Benedetti, Cristina Peri Rossi, Eduardo Galeano, Marta Traba, Ana Luisa Valdés, Ángel Rama, Leonardo Rossiello sürgün yaşamak zorunda kalmışlardır. Mauricio Rosencoff ve Carlos Liscano adı aykırı bir hapishanede on beş yıllarını tüketmişlerdir: Özgür-

lük. Mario Delgado Aparaín gazeteci olarak köylerde dolaşmış, bir yandan da öyküleri için malzeme toplamıştır. Bu yazarlar elbirliğiyle Uruguay edebiyatını canlı tutmuşlardır; yalnızca bu da değil, bu ülkenin edebiyatını tüm Latin Amerika'nın fikir yönünden en zengin edebiyatlarından biri haline getirmişlerdir.

1993 yılının Kasım ayına dek Mario Delgado Aparain'in sadece bir öykü kitabını okumuştum: *El Dia del Cometa (Kuyruklu Yıldız Günü),* o zamandan beri adı aklımda kalmıştı ve yazarın başka yapıtlarını araştırdıysam da, bir türlü elde edememiştim. Bir gün trenle Frankfurt'tan Hamburg'a giderken karşıma tanımadığım bir çift oturdu. Oturur oturmaz da çantalarından bir kitap çıkartarak dört gözle okumaya koyuldular. Öylesine kendilerini kaptırmış, haz alarak okuyorlardı ki imrendim, böylece kibarlığı elden bırakarak kitabın adını olsun görebilmek için başımı uzattım. Okurlar benim karşımdaki çift gibi olunca böyle yapmaktan başka çare var mı: şu kitaplarını kaplayan özenli tipler. Onlar ellerindekini tadına vara vara okurlarken ben Heidegger'in korkunç bir biyografisine dikkatimi vermeye çalışıyordum, amacım zayıf genel kültürümü mü beslemekti, kendimi cezalandırmak mı, bilemiyorum doğrusu.

Onlar okuyorlar, kimi zaman ciddi bir ifade takınıyorlar, bazen de gülüyorlardı. Bir süre sonra gezici bar vagona girdi, ben de Uruguaylıların o yumuşak İspanyolca'sıyla ne sipariş edeceklerini tartışmalarını dinledim. Kadın kahve dedi, adam da aynı fikirdeydi.

"Siz Uruguaylı mısınız?" diye sordum.

Tanıştık. Uruguaylı çift Stokholm yolunda, Almanya'yı bir baştan bir başa kat ediyorlardı. Biraz sohbetten sonra İsveç'te ortak arkadaşlarımız olduğunu keşfettik, kahve unutuldu ve bir şişe şarap ısmarladık.

"Latin Amerikalı olduğunuzu düşünmedim. O ka-

dar ciddi bir ifadeniz var ki," dedi kadın.

"Evet, bize ekşi bir suratla bakıyordunuz, tıpkı bir Alman gibi," diye ekledi adam.

O zaman o kadar ilgiyle okuduklarının ne olduğunu öğrenmek için meraktan öldüğümü söyledim. Böylece ilk kez *Johnny Sosa'nın Şarkısı*'nı elime aldım.

Hamburg'da ayrıldık, eve gidince ilk iş Madrid'deki kitapçıma yazarak kitabı sipariş ettim, çok beklemem gerekmedi, birkaç saat sonra edebiyat ajansım beni arayarak az önce eline bir kitabı geçen Mario Delgado Aparain adında Uruguaylı bir yazarı tanıyıp tanımadığımı sordu.

Ertesi gün *Johnny Sosa'nın Şarkısı*'nın ilk sayfasını çevirdim ve kitabı bitirdikten epey sonra bile elimden bırakamadım. Hamburg'daydım ama sadece görünüşte. Çok güçlü ve gerçekliğe baskın bir şey, belki de muhteşem anlatılmış o öykülerin gerçekliği beni Mosquitos adlı bir yere götürmüştü, yanımda "kerpiç duvarın çatlağından dışarıya bakarak çocukların kaygısıyla seher vaktinin o verimli saatinin gelmesini bekleyen" iri yarı bir zenci vardı, bana Latin Amerika vakarının onca beklenen romanını uzatıyordu.

Bu satırları yazarken romanı anlatma arzuma güç bela karşı koyabiliyorum -bunu pek çok kez yaptım- çünkü Mario Delgado Aparain'in tarzı insanı edebiyatın sözlü geleneğine dönmeye yöneltiyor. Bu yüksek sesle okunması gereken bir roman. Bir Şair'in düşündüğü bir roman ve aynı zamanda dokunaklı bir epik şiir.

Bir romanın kalitesini belirlemek için gerekli değerlendirmeler her zaman keyfîdir, bir sanat yapıtının kişiye vereceği estetik haz okurun ruh haline bağlıdır. *Johnny Sosa'nın Şarkısı* da işte bize bu belirsizlik ve umutsuzluk günlerinde geldi, kimileri tarihin sonundan, ütopyaların ölümünden söz ediyor, insanoğlunun

gururu herkesin gözü önünde yapılan bir açık artırmada satılıyor; ancak Mario Delgado Aparain'in kişileri -hüzünlü, şifa bulmaz bir hayalperest olan siyahla, onun kamıştan yeni süzülen kahverengi şeker kıvamında ve tadındaki sarışın sevgilisi- bizleri soyluluğun mümkün, gururun gerekli, sadakatin elzem ve öz-saygının en değerli dava olduğu bir coğrafyaya götürdüler.

Julio Cortázar -bu roman ellerine ulaştığında ölümünün tam on yılını doldurmuş olacak- derdi ki edebiyatın en önemli işlevi işbirliği/suç ortaklığı köprüleri kurmaktır. Hiç kuşkum yok ki siz de Johnny Sosa'nın büyük macerasının yoldaşı olacak, bir bardak içki içmek ve sohbet etmek için Mario Delgado Aparaín'in yanında olmak isteyeceksiniz, bu sohbetin konusu estetik özellikler ya da romanının tarihi kesinliği falan da olmayacaktır; başkişisinin talihsizliğini ve mutsuzluğunu açıkça paylaşmaktan söz edeceksiniz.

Artık siz de fark etmişsinizdir ki ben *Johnny Sosa'nın Şarkısı*'nın bağımlısıyım, taraftarıyım. Artık siz de bir şekilde Mario Delgado Aparaín ile ilk karşılaşmamın suç ortağısınız, şunu da eklemeliyim ki aslında birbirimizi hiç görmedik ve birbirimize sabahlara kadar içip sohbet edeceğimiz geceler borçluyuz. Sizler de suç ortaklarının bu toplantısına hoş geldiniz sayın okurlar; baylar bayanlar.

Mario Delgado Aparaín'in bu yapıtını sunmak istediğim zaman, bunu tüm Latin Amerikalı yazar dostlarım adına yaptım, çünkü yapıtı hiçbir zaman açıkça ortaya koyamadığımız, ama her ne pahasına olursa olsun anlatmaya çalıştığımız, kabulü zorunlu bir estetik esasın parçasıdır: Latin Amerika'nın sözde büyülü gerçekliğin sularını izlemeyen edebi yapıtlarıyla özdeşleşen o dokunaklı, insanı hasta edecek kadar dokunaklı karakteriyle ilişkimizi kesecek romanlar yazmak.

Carlos Liscano ve pek çok yapıtını kaçırdığım Pa-

co Ignacio Taibo II gibi *Johnny Sosa'nın Şarkısı*'nın yazarı da 1949 yılında doğmuş. Görünüşe göre hiç de fena bir hasat değil. Bizler ne özlemin o kıvamlı, yapış yapış şarapları gibiyiz ne de keskin sirkeye dönüşmenin bizi daha ilginç kıldığını zannediyoruz. Bizler, ve hepimizden çok da Mario Delgado Aparaín, diktatörlüklerin yeraltı zindanlarından mizahı gün yüzüne çıkartıyor, onu kurtarıyoruz.

Yazımı bitirirken, romanın sonuna tek başına varma hazzınıza kesinlikle engel olmadan tüm sevincimle şunu belirtmek isterim ki, elinizdeki bu baskı ve özgürlük parabolü, bir Latin Amerikalı tarafından yazılmış, iyilerin golü atıp da maçı kazandığı ilk hikâyedir.

Luis Sepúlveda[1]
Paris, 1995 Ocak

Çeviren: Pınar Savaş

[1] Şilili yazar Luis Sepúlveda'nın *Dünyanın Sonundaki Dünya* (1993), *Aşk Romanları Okuyan İhtiyar* (1993), *Boğa Güreşçisinin Adı* (1999), *Patagonya Ekspresi* (2001), *Duygusal Bir Katilin Günlüğü* (2002) adlı romanları ve *Martıya Uçmayı Öğreten Kedi* (1999) adlı çocuk kitabı Can Yayınları'nca yayınlanmıştır.

"Ay nid tubi fri
vit yu ander dı tri
Bat ayem en only man
en only blak man
an ... yu, beiby"

"*Melancholy on Your Knees*"

Özgür olmalıyım ben
seninle bir ağacın altında.
Ama ben yalnız bir insanım
yalnız bir zenci,
ve... sen bebeğim"
("I need to be free
with you under the tree
But I am an only man
an only black man
and .... you baby")

Kara derili Johnny Sosa'nın, gözlerini kerpiç duvardaki çatlağa dikerek bir çocuk gibi hevesle *Şafağın Verimli Saati* programını bekleyerek heyecan içinde kaldığı son günler olmalıydı.

İnce çatlağa diktiği uykulu gözleriyle, Mosquitos'un son evlerinin mavi siluetlerini gerçekten görebilmekten çok hayalinde canlandırdığı anlardı bunlar. Hiçbir yere gitmeyen kuzey yolu boyunca dizili bu evler, ökaliptus ağaçlarının delice çırpınışları arasında, neredeyse bir görünmezlik pelerinine sarınmışçasına bulanıklaştıklarında biçimlerini öylesine yitiriyorlardı ki, Johnny'nin duvardaki aralığa diktiği gözlerini zorlaması ve uykulu, çatlak bir sesle kendi kendine önünde bir belirip bir kaybolan tablodakilerin evler mi, gölgeler mi, yoksa kamyonlar mı olduğunu sorması gerekiyordu.

Bazen karanlık öylesine yoğun olurdu ki, çatlaktan baktığında ne kadar uğraşırsa uğraşsın havlamalarından yerlerini tahmin edebildiği tanıdık köpeklerden başka hiçbir şey göremezdi ama bu bile ona yeterdi. Manzara böyle olduğunda, hava da iyice bozmuşsa, ellerini taze ve sıcak *mate*,[1] ayaklarını da içinde su kaynattığı çaydanlıkla ısıtarak cüce

[1] Hem su kabağından yapılan maşrapanın hem de maşrapanın delikli kapağına takılan bir kamışla içilen yeşil çayın adıdır. Mate bitkisinin yaprakları dövülerek maşrapanın içine konur ve üzerine sıcak su doldurulur. Çay metal bir kamışla şekerli ya da şekersiz içilir. Bir grup arasında elden ele dolaştırılarak içildiği de olur (Ç.N.)

sandalyesine yerleşir, gözlerinden kapalı olanıyla rüyalara dalmışken açık olanıyla da gölgeleri evlere ya da kamyonlara dönüştürecek olan gizemi çözmek için çatlağı inceleyerek, çift pilli Spika radyosunu açıp rüyalardan silkinme zamanı gelinceye kadar beklerdi.

O andan başlayarak saat yediden sekize kadar, çuval bezinden yapılmış perdenin öteki tarafında uyuyan sarışın Dina uykusunda konuşur, rahatsız edecek hiç kimse ya da hiçbir şey olmaz ve Johnny bir ayindeymişçesine kendini Lou Brakley'in yaşam öyküsünü dinlemeye bırakır; kendi yaşamının da benzer bir öyküye dönüşmesinin ne kadar zaman alabileceğini tahmin etmeye çalışırdı.

Son bölümlerde anlatılan olaylardan cesaret bulan Johnny, ikisinin çocukluklarının belli yanlarının birbirini andırdığını düşünüyordu. Johnny'nin sekiz yaşındayken Austin'de düzenlenen bir yaz festivalindeki şarkı yarışmasına katılarak bir gitar kazanmışlığı yoktu gerçi, büyük sanatçı Lou gibi gündüzlerini aylak aylak dolaşarak, gecelerini de salaş barlardan birinde dayak yiyerek geçiren alkolik bir babası ve tüm gün evde ütü yaparak onun yolunu gözleyen bir annesi de olmamıştı. Johnny böyle yaşamların yalnızca Lou Brakley'inki gibi bir ülkede şekillendiğini düşünüyordu. Burada çocukların on-on iki yaşlarındayken festivallere katılmaları, müziklerinin kaydedilmesi söz konusu değildi. Ülke çapında festivaller yoktu, yarışmaları kazananların ünlenmeye başlamasıyla adlarını duyar olduğu, Cary Grant'ın oğullarının takıldığı The Titans ya da Shangri-La gibi mekânlarda, Gold Coast kumsallarındaki uzak tatil yerlerinde müzik yapma şansı da olamazdı.

Ağzı *milanesa*[1] dolu müzisyen avcısının, altın gırtlaklı bir melek olarak ün yaptığını duyduğu Johnny Sosa adında birini arayıp bulmak için Mosquitos'a kadar gelip Euskalduna adlı barda insanlara sorular sorması da pek olası değildi. Böyle bir şey olmuş olsaydı, Melías Churi'nin radyoda anlattığı, bir Siyah'ın düşlerine, bir Siyah'ın duygusallığına sahip, Siyah sesli ama elbette beyaz olması zorunlu birini aramak için iki yılını harcamış bir adam tarafından nasıl keşfedildiğine dair efsaneye kendini uydurmak Johnny için çok kolay olacaktı.

"Mosquitos'da hiç olmaz böyle şeyler," diye gülerek çıkıştı kendine, yalnız başına dikildiği mutfağında. Tek nedeni Siyah olmasıydı. Ve bununla Lou Brakley'le arasındaki bütün benzerlikler son buluyordu. Kendi kaydını yapabilmesiyse hiç mi hiç mümkün değildi. Küçük kasabada birilerinin şu kendi-kaydını-kendin-yap stüdyolarından bir tane kurmayı akıl etmesi için en az iki asır geçmesi gerektiğini düşünüyordu, oysa yetenek avcısının şanslı Austinli çocuğu "Koca Oğlan" lakaplı Arthur Crudup'un *"That's All Right (Mama)"* adındaki blues şarkısının çarpıtılmış bir versiyonunu söylerken bulduğu yer tam da böyleydi.

Şafağın Verimli Saati programının sunucusunun söylediğine göre kıdemli yıldız avcısının aradığı da tam olarak buydu zaten. Ve bir anda, Johnny'nin düşünceleri paralel bir dünyada uçuşarak dinlerken, sunucu zaman boşluğunda büyük bir sıçrayış yapmış, yetenekli çocuğu zavallı adsızlığından çekip çıkarmış, yani Lou Brakley'i dünyanın gözlerinde tam anlamıyla Lou Brakley olduğu zamana yerleştirmişti.

[1] Bir tür etli börek (Y.N.)

"Yine de 1956 şarkıcı için zorlu bir yıl olmuş olmalı," demişti Melías Churi bir önceki programda. "Veee... sevgili dinleyiciler, 'Tek Yıldızlı Motel'in yaratıcısı ve yorumcusunun yaşamındaki bu dönemi, Tanrı'nın izniyle elbette, yarın saat yedide Radyo Mosquitos'da dinleyeceğiz."

Yediye beş kala, soğuk çamurla sıvalı ve hâlâ kapkaranlık uzanan yolda, bütün köpeklerin havlayarak dört bir yana koşuşmalarına neden olacak kadar vahşi bir rüzgârla devinen ağaçlar, şafağın sökmesiyle çılgın profiller edinmeye başlamışlardı.

Johnny gerçek bir form görebilmek için kendini zorladı. Gözlerini ne kadar zorlarsa zorlasın gördüklerinin tam olarak hangi noktada gölgeler ya da kamyonlar olmayı bırakıp gerçekte neyseler o olduklarını söyleyememek onu sinirlendiriyordu. Bu hem hareketli hem durgun karanlık çizginin her seferinde onu sürüklediği uyuşukluğu yalnızca sıcak *mate* hafifletebilmiş ve küçük radyoyu açıp duvardaki çatlağa yaklaşır yaklaşmaz da tümüyle silinip gitmişti.

Sonra *mate* kabının etiketinin üzerindeki, şişko bir değirmenci ustası gibi duran tanıdık Cronos figürüne son bir kez baktı. *Mate* demliğini çaydanlığın açık ağzının üzerine dikkatle yerleştirdi, ardından sabah keyfinin başlangıcı olan birkaç hızlı yudum alıp küçük, kırmızı Spika'yı açtı.

Güne keyifli bir başlangıç yapma beklentisinin yüzüne verdiği yumuşak anlatım bir anda siliniverdi. Sessiz mutfağı gürültülü bir müzik doldurdu, hamamböcekleri raf örtülerinin altlarına kaçıştılar, Johnny gözlerini kırpıştırdı. Radyonun düğmesini yanlış istasyona çevirdiğini veya Dina'nın büyük saatin ayarını değiştirdiğini, hatta Melías Churi'nin

uyuyakalmış olabileceğini .ve telaştan *Şafağın Verimli Saati*'nin yerine bu açıklanamaz müziği koymuş olduklarını düşündü.

Bu durum belki de Austinli büyük müzisyenin yaşamında beklenmedik bir olayın ortaya çıkmasıyla ilgiliydi; tıpkı mart ayındaki bir sabah programının başında Lou Brakley'in babası tarafından pestili çıkana kadar dayak yediği o acıklı Noel gününü anlatırken, sunucunun "Jingle Bells"in Hawai yerlileri tarafından yapılan o güzelim yaylı düzenlemesini çalması gibi.

Trombonların kahramanca devreye girmesiyle müzik giderek daha da gürültülü bir hal alırken Johnny derin bir soluk aldı, çatlaktan dışarı bir göz attı. Sabırla bekliyordu, bütün bunların Lou Brakley'in yaşamında çarpıcı bir dönemle ilgili olduğu konusunda giderek daha emin olmaya başlamıştı. 1957'nin sonunda Austinli şarkıcı Eisenhower gençlerine katılmıştı, bütün dünyada gazeteler gezegen üzerinde kimbilir hangi savaşa gönderilmesine hazırlık olarak, yeşil bereli bir berberin onun muhteşem yelesini kırpmasına gösterilen tepkilerle; bu suç işlenirken berberin önünde bir grup kızın sanki San Quentin'de Lou Brakley'in kafasının kesilmesine tanık oluyormuşçasına nasıl ağladıklarıyla doluydu.

Gerçeği söylemek gerekirse Melias Churi bu öyküyü iki-üç bölüm sonra anlatacağını duyurmuştu, ancak o özel günde harika çocuğun yaşamında neler olup bittiği konusunda en ufak bir ipucu bile yoktu, çünkü giderek temposunu artıran askeri marş hiç bitmeyecek bir perdeye dönüşerek her şeyin üzerini örtmekle tehdit ediyordu.

Bunun üzerine Johnny çalan müziğin Lou Brakley'in yaşamıyla hiçbir ilgisinin olmadığı gerçe-

ğini kabul etmeye başladı. Müzik ona daha çok Daguerre Sineması'nda *Kwai Köprüsü*'nün gösterildiği öğleden sonrayı anımsatıyordu; Capozoli, kasabalıların filmdeki askeri marşı duyabilmeleri ve saat beşteki gösteriye koşa koşa gelmeleri için blok boyunca bir dizi hoparlör asmıştı.

Sinema sahibi filmdeki İngiliz tutsağın ünlü direnişinden öylesine büyülenmişti ki, kaldırımda ilk hoparlörün yanına çektiği bir sandalyeye oturup kollarını göğsüne kavuşturmuş, kendini sıcak bira içip bitip tükenmeyen marşı dinlemeye bırakmıştı, Alec Guinness'e yaraşır bir saygınlıkla, Japonların dişlerinin arasına sıkıştırdıkları süngülerle Ellauri Sokağı'ndan fırtına gibi dalmalarını bekler gibiydi. O gece son suare de bittiğinde Capozoli hâlâ bira şişeleriyle çevrili bir şekilde oturmayı sürdürdüğünden polisin ona bu cehennemi gürültüyü susturmasını söylemesi gerekmişti, çünkü Kwai Nehri'nden Mosquitos'a kadar tek bir Hıristiyan'ın bile uyuyabilmesi olanaksızdı.

Johnny'nin kafasından bütün bunlar geçmeyi sürdürürken mutfakta yan bakışı ve çiçekli küloduyla Dina belirdi, çift pilli radyonun çıldırtıcı gürültüsüne son verdi. Las Piedras Savaşı yeniden mi başladı, yoksa haziranın bu dondurucu sabahında Capozoli, Mosquitos Radyo İstasyonu'na mı el koydu diye sorarken sesi buz gibiydi.

Ama Johnny onun çatlaklardan sızan soğuk esinti yüzünden tüyleri ürpermiş, yarı çıplak bir şekilde duruşuna tepki vermemekle ve her zaman yaptığı gibi "Günaydın sarışınım" dememekle kalmadı, söylediği şeyin ne olduğunu duymuş gibi bile görünmüyordu. Hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi durmayı sürdürüyordu; tek gözünü duvardaki

çatlağa dayamıştı ama orada her zaman gördüğü kafa karıştırıcı şekilleri görmüyordu şimdi.

"Bunlar evler değil," derken sesi hiç de şaşırmış gibi değildi.

Siyah Johnny gerçekten baktığı için ve gördüğü şeyler artık gerçekten var oldukları için gözünü çatlaktan ayırdı, Dina'nın çıplaklığını daha iyi görmek için öteki gözünü de açtı.

"Git de giyin," dedi. "Bu kez kamyon bunlar."

Askeri kamyonlar küçük kasabaya girmemişlerdi. Haziran sabahının karanlık bulutlarının onları çektiği yerde kaldılar, bir dizi okaliptus ağacının altına sıralandılar. Orada, heykeller kadar soğuk ve gizemli bir şekilde duruyorlardı, içlerinden birilerinin çıkması da bu sahneyi değiştirmiyordu.

Sonra, ikinci günün şafağında, sanki en son gösterisini yapacak zavallı bir Brezilya sirki tarafından ortaya çıkarılmış gibi devasa, gri bir çadır belirdi ve taşıtları neredeyse bütünüyle gizledi.

Kasabanın kıyısında yaşayan insanlar ilk gün sabahın erken saatinde borazan sesiyle irkilerek uyandılar, kaşına kaşına, alıştıklarından çok daha erken bir saatte kulübelerinden dışarı çıktılar. Ellerinde *mate*'leriyle çitlerin önüne toplandılar, karınlarının üzerinde sürünerek dikenlerle kaplı, donmuş tepelere tırmanan askerlerin yorucu manevralarını izlediler, öfkeli atışlar konusunda endişeli yorumlar yaptılar, savaşların sabah dokuzda başlayıp tam yemek zamanı bitecek biçimde düzenlenebilmesine şaşırdılar. Aslında insanlar, arkalarında uyandırdıkları kafa karışıklığına hiç aldırmadan sanki çölün ortasında kendi başlarınaymış gibi davranan bu adamların neyin peşinde olduklarını anlamaya çalışırlarken yalnızca akıl yürütüyor ve pek de güvenilir olmayan tahminlerini birbirlerine anlatıyorlardı. Zaten alanı

çevreleyen yeşil pançolu, asık suratlı nöbetçilerin oluşturduğu kordon ve birbirlerine bağırıp duran, başka hiçbir şeyin farkında bile olmayan savaşçılar yüzünden, kulübelerde oturanlar askeri kampın iki blok ötesinden ileri geçemiyorlardı.

Dina bir sabah tel örgünün yanından ayrılıp mutfağına dönerken pratik bir akıl yürütmeyle, "Herkes kendine uyan yaşamı seçer," dedi.

Hiç kimsenin alana geçmesine izin verilmemesine, hatta onlara bir açıklama yapılması gerektiğinin bile düşünülmemesine karşın, Mosquitos sakinleri haksız ölçüde yüksek bir bedel ödüyorlardı. Johnny Sosa birçok kez Dina'nın bacaklarının arasındaki yerini terk edip mumu söndürmek zorunda kalmıştı, çünkü askerler barakaların arasına dalıyor, duvarların dibinden gizlice yürüyüp çürük dişli suratlarını pencelerden uzatarak evlerdeki insanları korkutuyorlardı.

Sonra orayı terk ediyor, tek bir kapıyı bile çalmadan, niye kocaman botlarıyla bahçeleri ezip durduklarını asla söylemeden karanlığın içinde kayboluyorlardı.

"Bir daha başını pencereden uzatan ya da nallarıyla çiçek tarhlarını ezen olursa kafasını baltayla yaracağım!" dedi Johnny, ilk gecelerden birinde pencerenin öteki tarafının soğuğunda beliren bir çift kıllı kaşla karşılaşıp şaşırdığında.

"Hasta bunlar," diyen Dina uykusuna geri döndü.

Johnny gizemlere alışık bir adam olmadığı ve kutsal şeylerle de bir bağı bulunmadığı için ertesi cumartesi yol boyunca çamurdan yükselen sıcak buharlara bakarken, Dina'ya bu durumun ciddiyeti konusunda ne düşündüğünü sordu: İnsanların bir günde olağan sohbetlerini edemez hale gelmelerinin, bakkal Rulo'nun kendi adımlarının yankısın-

dan bile daha sessiz olmasının ve hepsinin ötesinde Lou Brakley'in yaşamının Mosquitos'a radyo dalgalarıyla ulaşamaz olmasının.

"Herkesin yapabileceği en iyi şey olduğu yerde durması," diye yanıtlayan Dina karanlık pencereden dışarı bakmak için geri döndü. "Annemin her zaman dediği gibi, 'Yensin tükenmesin, taşsın dökülmesin İsa aşkına!'"

Johnny bu sözlere ne diyeceğini bilmiyordu. Ama kıvırcık saçlarını kemikten bir tarakla düzeltirken o gece Chanteclere'den taze haberler getireceğine söz verdi, çünkü hafta sonunun erken saatlerinde Terelú'nun bu kötü hikâyeyle ilgili ona anlatacağı bir şeyler olacağı kesindi.

Yine de gitsin mi, yoksa huzur içinde yola çıkması için bir işaretin gelmesini biraz daha beklesin mi, karar veremiyordu. Bir an için durup asık suratla kapının zayıf kilidine baktı ve Dina'yı yalnız başına bu haydutların ortasında bırakmaktan korktuğunu söyledi.

"Takma kafanı. Kapılarımızın ne kadar kötü durumda olduğunu bilmelerine imkân yok," diyen Dina neşeli görünmeye çalışıyor, Johnny'yi siyah yün rüzgârlığını fırçalayıp, boynundaki sahte gümüş zincirin ucuna asılı denizciler azizini bir kez daha parlatarak yüreklendirmeye çalışıyordu.

Johnny onun iyi niyet gösterisinin ne kadar değerli olduğunu biliyordu. En ateşli kavgaları cumartesi sabahının şafağında kopardı. Eve döndüğünde sarışınını sanki şeytan zehirlemiş olurdu. Yalnız geçirdiği saatlerde Johnny'nin sadece kendileri için şarkı söylediğini bilen orospuların dokunuşlarını ve inlemelerini hayal ederek çıldırırdı.

Johnny her cumartesi dışarı çıkmadan önce kendini savunmak için, "Bu da yalnızca başkaları

gibi bir iş işte," derken, bu alanda işlerin onun için zavallı Lou Brakley için olduğundan daha iyi gideceğine güvenirdi. Lou Brakley, kadınlarının yüreğin mülkiyet hakları konusunda kutsal bir fırtına yaratmak için sahneye fırlayacakları düşüncesiyle dehşet içinde yaşayan bir sanatçıydı.

Ayrılırlarken Dina, "Sen anlaşılmaz birisin benim Siyah erkeğim," diye hafiften çıkıştı ama Johnny'nin ensesini okşayan eli bunu yalanlıyordu. Çünkü çoktandır onun yaptığı işi kabul eder olmuştu ve bir elinde Johnny'nin işlemeli kılıflı gitarını, ötekinde yeşil bongo davulunu tutarken erkeğinin böylesine kara oluşunun, saçlarının sanki taş bir yastıkta yatmışçasına bir atın yelesi gibi dimdik durmasının kendisini ne kadar etkilediğini gösteriyordu.

Sonra Johnny niye onun "anlaşılmaz biri" olduğunu düşündüğünü sorduğunda, Dina yavaşça, sanki Johnny olmayan birinden söz edermiş gibi, "Bahçe için adam gibi bir tırmık alacak tek kuruş bulamazken," dedi, "gümüş kaplama madalyonlarla süslü bir kemere yetecek para olur hep. Kulübesindeki sarışın için bir şişe Embrujo parfümü yok, ama sivri burunlu bir çift işlemeli çizmesi olduğu kesin. Şarkıcının çürük dişleri için bir çare de yok ama hep şimdiyi düşünür ve şimdiden başka bir şeyi düşünmez. İşte bu nedenle diyorum ki tuhaf bir adam..."

Bu son sözleri söylerken Dina açık kapının önünde ürpererek duruyordu. Johnny el sallamadan, arkasını dönüp bakmadan çakıl taşı döşeli yolun aşağısında gözden kayboldu, çünkü sahneye çıkma zamanı yaklaşmıştı.

Johnny gecenin çok geç saatlerinde "Tutti Frut-

ti" için kendi yaptığı geri zekâlı uyarlamayı söylemeye başlamadan hemen öncesine kadar patlak gözlü, arkaya yapıştırılmış saçları Glostora yağından parlayan adamın *Şafağın Verimli Saati*'nin sunucusundan başkası olmadığını bilmiyordu.

Büyük bir tehlikenin eşiğinde –on yıl hapse atılacak ya da ölüm cezasına çarptırılacak– biri gibi huzursuz edici bir izlenim yaratmıyor olsaydı, Melías Churi herhangi bir kasabalıdan ya da köşe masalardan birine çökmüş, geceyarısından sonra hiç kimse için bir önemi kalmamış, genelev öykülerine hevesli, hüzünlü bir adamdan ayırt edilemezdi.

Kapıdan bakıldığında uyuyakalmış gibi görünüyordu. Sahneden bakıldığındaysa çok fazla göz önünde oturuyordu. Ama birisi masada onun karşısına oturma zahmetine katlanacak olsaydı, gece kadınlarının ve yan masalardaki posta memurlarının da yardımıyla, kendini akıntıya bırakmış gibi görünse de, yaklaşan felakete tepetaklak dalmaya hazır biri olduğunu fark edebilirdi.

Sunucunun felaketin çok yakında olduğundan hiç kuşkusu yoktu. Kendilerini yalnızca takma savaş adlarıyla tanıtan iki silahlı yandaşıyla birlikte, kafalarına bir kadın çorabı geçirip Mosquitos Radyo İstasyonu'nun merkezine gittikleri andan beri *cafe con leche*[1] içen ölü bir adam olduğunu çok iyi biliyordu. Silah zoruyla sunucu Fuentes'ten yepyeni askeri hükümete karşı kısa bir bildiri okumasını istemişler, zavallı Fuentes masumu da burnuna kışkırtıcı bir bildiri dayayan sessiz, maskeli adam her sabah ekmeğini ve *mate*'sini paylaştığı arkadaşı olduğu için en küçük bir kuşku bile duymadan söyleneni harfî harfine yerine getirmişti.

[1] Sütlü kahve. (Y.N.)

Ama Melías Churi'nin bildiriyi yazmakta kullanılan usta elyazısının kaynağını hiç kimsenin bulamayacağı konusundaki güveni çalı bıyıklı, kısa boylu adamın güneşin doğuşundan batışına kadar onu izlemeye başlamasından beri sürekli olarak zayıflıyordu. Mosquitos polis kuvvetlerinde sivil giysilerin önemine inanmayı sürdüren tek müfettiş olan bu adam yine de gizlilik kurallarını ihlâl ediyordu, çünkü Chanteclere adlı barın önünde sırık gibi dikilerek sunucuyu gözleyişinde, onun yaşamını bütün ayrıntılarıyla didik didik etmeye sonuna kadar kararlı olduğunu her hareketiyle belli edişinde üstü örtülü bir yan yoktu.

Böylesine sinirlerine dokunan boş bakışlı suratı gözünün önünden ayırmaya hiç niyeti olmayan Melías Churi, saat gece yarısını vurduğunda kırmızı sahnenin üzerinde ona ruhun gerçek yolunu sunmayı teklif eden Siyah adamın inlemelerine kendini kaptıracak kadar gevşemişti. Yüksek sahnenin üzerinden hafifçe eğilerek selam veren Johnny'nin sol ayağıyla öne doğru ittiği parlak, küçük turşu tenekesinin seyircilere bakan yüzünde düzgün, okunaklı harflerle "gönüllü katkılar" yazıyordu.

Sahneye fırlayan zenci şarkıcılara özgü bir tarzda göğsüne dayadığı gitarıyla posta memurlarının ona dönmelerini, Maria Teresa de Australia'nın kıçını sergilemeyi ve sutyeninin askılarını aşağı çekiştirmeyi bırakmasını bekledi. Büyülü saatin sonunda geldiğini bilmeyen tek kişinin kalmadığından emin olunca, Johnny göz kapaklarını aşağı indirdi, mağarasının gerisine çekildi ve açılış çığlığını attı.

Neredeyse yumruk atar gibi Kara Elmas'ın tahta gövdesine vurdu, yavaş, ağır, içten bir yakarıya başladı. "Dont kray for e blek hart, beibi, ay seyid" ("Kara

bir kalp için ağlama bebeğim dedim"), sonra tonu alçaltıp mısranın blues ve ıslık arası hızlı çeşitlemelerine geçti – yavaş, yarı ölü, içe işleyip sönmeden önce ince, keskin bir alevle hafifçe parlayan; dinleyicileri insan kılığında bir yaratığı mı, yoksa mavi bir gölgeyi mi dinledikleri konusunda kararsız bırakan bir ses.

Gözleri kocaman açılmış, kollarını masanın üzerine uzatmış olan Melias Churi bira bardağını ellerinin arasında sıktı. Karşısında Frankie Avalon, Ray Charles ve berbat bir Lou Brakley'in korkunç karışımı vardı. Ama bu noktaya kafa yormanın bir anlamı yoktu. Kafası iflas ediyordu. Johnny'nin mırıltısının yarattığı hafif felce, tenin altına işleyen sessizliğe, şarkıcının böbrek biçimi dudaklarının arasındaki dişlerinden habersiz, neredeyse ölü gülümsemesinin üzerinde yalnızca gözlerinin yaşadığı âna kendini bıraktı. Aslında Johnny'nin "Melancholy on Your Knees"i söylerken, şarkının gizemli halesini havada bıraktığı anda enstrümanını değiştirmesi iyi bir şeydi.

Johnny hemen ardından tavana doğru bakarak yaşam mucizesini öven bir Chanteclere ilahisi söylemeye başladı, tembel bir kış sürüngenini andıran gitarını bir tabureye dayadı, küçük, yeşil bongo davulunu yavaşça çalmaya başladığındaysa, sesinin giderek alçalışının hüzünlü bakirelere dönüştürdüğü kadınların gözleri yaşarmıştı.

Başka insanların hüzünleri Johnny için böyle bir şeydi işte.

"Olmuyor işte, seni sersem herif! Böyle değil ki bu şarkı," diye alkışları bastıran bir sesle bağırıyordu Melias Churi köşedeki masasından. Mosquitos Radyosu'nun sunucusu sözleri anlaşılmayan, başlıklarında bile anlaşılır tek bir sözcük bulunmayan şarkılara isyan ediyordu.

Johnny şarkı söylemesini bitirince sahnenin kenarındaki turşu tenekesinden paraları hemen almadı. Gözlerini, dirseklerine dayanmış Melías Churi'nin giderek zayıflayan bir sesle böyle şarkı olmayacağını haykırmayı sürdürdüğü köşe masasına dikti. Sonra derin bir soluk aldı, sahte gümüşten yapılma denizciler azizi madalyonunu ovalayarak sahneden indi, masaya doğru yürüdü, gitarın tellerinde dolaşan eliyle Melías Churi'nin omzunu yakalayacak kadar yaklaştı.

"Ne diyordun sen arkadaş? Nedir derdin?" Johnny'nin sesi saldırgandı, ama dişlerden yoksun ağızda beliren koca boşluk düşmanlık duygusunu biraz zayıflatıyordu.

Fiziksel temasın olmadığı bir uzaklıktan konuşmaya alışkın olan Melías Churi dehşetle başını kaldırdı, omzunu silkeleyip eli uzaklaştırdı. Gözleri yaşlı, bulanık bakışlıydı, böylesine boşa harcanmış bir çabaya katlanmak zorunda kalmanın öfkesiyle doluydular, ama öfkesini karşısında duran Zenci'ye yöneltmek yerine genelinde dünyaya yöneltebilirdi pekâlâ. Verdun Madonnası'na yaptığı ziyaretler sayılmazsa, Mosquitos'dan dışarı hiç çıkmamış olan Johnny'nin giyimi Capozoli'nin Daguerre'de gösterdiği filmlerden birindeki Brooklynli bir yakışıklıdan kopya edilmişti. "Nedir senin sıkıntın?" diye diretti zenci.

"Böyle söyleyemezsin," dedi Melías Churi. "O şarkılar..."

"Nesi varmış o şarkıların?" diye sordu Johnny.

"Hiç," dedi Melías Churi hiddetle. "Senin sesinle bu şarkılar gayet iyi olabilirdi. Ama buna İngilizce denmez. Şarkıları kepaze ettin!"

Sandalyesini birden arkaya iten sunucu tehlike-

li bir şekilde yerinde sallanıyordu ama Johnny onu yakaladı, bu sırada ağzını Churi'nin kulağına yaklaştırdı, bir şey söylemeden önce sallanan sandalyeyle aynı tempoda bir vuruş sessizce bekledi.

"Nirden çıkarisin puni? Peni heç pirakma gulüm, he? Ve asıl sensin salak olan, tamam mı?" dedi dudağının köşesinden buz gibi bir fısıltıyla.

Biraz önce "Melancholy on Your Knees"i çalan parmaklar Churi'yi sımsıkı yakalamıştı. Buna bir de Tierra del Fuegolu yalnız bir silahşörünkünü, işleri ters gitmiş bir dedektifinkini ya da Tanrı'nın varlığından kuşkuya düşmüş alkolik bir rahibinkini andıran bir surat ifadesi eklendi. "Hepsi de o lanet olası sinema salonunda, kimbilir kaç yıldır saat ikiden yediye kadar bütün seansları izlerlerdi," diyecekti Churi yıllar sonra; bir hapishane arkadaşıyla hücrenin bitmez tükenmez zamanında eski anılarını deşelemeye başladığında.

Sunucu sert bir hareketle sandalyesinde doğruldu, birasını kaptı. Birayı yudumlarken barda hiç kımıldamadan onu gözleyen çalı bıyıklı adamı fark etti. Dördüncü sınıf filmlerden fırlamış berbat dedektif, Churi'nin bakışlarını solgun Tome Cara de Humo'nun çeşitli baharatlarla dolu şeker kamışı kavanozlarını yerleştirdiği raflarda belirsiz bir noktaya dikmesine neden oldu.

Birden sunucu dimdik Johnny'nin gözlerine bakıp içindekini söyledi, "Yedi bin orospunun çocuğu Capozoli!"

Başlangıçta Johnny olduğu yerde kalakaldı, yarı açık ağzından şaşırdığı, sinema salonunun sahibiyle şimdiki durum arasında hiçbir bağlantı kuramadığı anlaşılıyordu. Yavaş yavaş zaten hiçbir bağlantının olmadığına, kafasını arkaya atmış konuşan

bu adamın sıradan bir sarhoş olduğuna, orada bulunan bulunmayan herkesi aşağılamaya çalıştığına karar verdi.

"Orospu çocuğu sensin," diye hakareti iade ederken Johnny bir adım öne atmıştı, şimdi yumrukları sıkılı olarak Churi'nin tepesinde dikiliyordu. "Birinin arkasından konuşmak erkeklik değil. Bana sorarsan... Niye gidip bunu Capozoli'nin kendisine söylemiyorsun, ha?"

"Doğru, Johnny Sosa, ben buyum zaten, orospu çocuğu..." Melias Churi kırık bir sesle diretti. "Capozoli ve Daguerre orospu çocukları, ben bir orospu çocuğuyum ve... Şafağın-verimli-saati," diye ekledi son sözcüklerin şerefine bardağını kaldırarak.

Mosquitos Radyosu sunucusunun sesini, büyük Lou Brakley'i saat tam yedide küçük, kırmızı Spika radyonun içine yerleştiren o aynı vurguları duyduğunda Johnny'nin gözleri parladı, yumrukları açılıp görünmez kumları avuçlarından bıraktılar.

"Sen Melias Churi misin?" diye sordu çekinerek.

Sunucu bir an için ne yanıt verdi ne Johnny'nin yüzüne baktı. Barın öteki tarafında, koluna asılı peçetesiyle, talihsiz geceden sonra uykudan bayılacakmış gibi duran, içkisine dalmış gibi görünen çalı bıyıklı adama açıkça küçümseyici bakışlar fırlatan, iki tombul hanım olan Celeste ve Maria Teresa de Australia'ya güle güle diyen Tomé Cara de Humo'ya bakarak bir Mormon ilahisi mırıldandı. Müfettiş tüm uyuşukluğuna karşın eşit bir karşılaşmaya hazırmış gibi bir izlenim veriyor ve dumanlara rağmen Melias Churi onun varlığını çok iyi hissedebiliyordu.

Johnny onun gerginliğini fark edince henüz Chanteclere'den ayrılmamış olan müşterilere çevir-

di gözlerini. Ama sunucunun gözlerindeki bitkin, tükenmiş ifade dışında başka cumartesi gecelerinden farklı bir şey göremiyordu.

Tomé Cara de Humo alüminyum bir tepsinin içinde iki birayla barın çevresini dolaşıp onların masasına geldi, radyo istasyonunda çalışan adama hiç dikkat etmeden Johnny'ye şişesini bitirdiğinde yeniden şarkı söyleyip söylemeyeceğini sordu.

Johnny evet der gibi başını salladı, bir sandalyeyi çevirdi, arkalığını önüne alarak masaya oturdu.

"Sen gerçekten Melías Churi misin?" diye sordu yeniden.

"Gerçeğiyle yalanıyla hep öyle oldum," diyen adam ikisine de içki doldurdu. Elleri çok ağır ve karmaşık bir şey söylemek üzere olan biri gibi gözle görülecek kadar titriyordu, ama tek söylediği şey şu oldu: "Senin yaptığın şey çok güzel olabilir, ama İngilizce değil."

Gerçekten önemli ve hatta zorunlu bir şey daha olduğunu, sahnede varlığını hissettirmesi gerektiğini, dişlerinin olmamasının Johnny'yi bu iş için gereken şarkıcı gülümsemesinden yoksun bıraktığını da sözlerine ekleyecekti. Ama Churi hiçbir şey söylemedi. Dikkatini Chanteclere yakınında çalışan bir motorun sesine, araba kapının hemen yakınında durana kadar çakıl taşlarını çiğneyen tekerleklerin uğultusuna verdi.

Johnny duygularını belli etmeden onu izliyordu. İçkisini içti, bir iki kez yutkunarak köpüğü ve düşünceleri yuttu. Sonra böbrek biçimli dudaklarını yalayıp Lou Brakley'e ne halt olduğunu sordu.

Sunucu şarkıcının göğsünde sallanan ağır madalyona bakarken öyküden gerçekten de hoşlanmışa benzeyen şu Johnny için konunun geri kalanını

hatırlamaya çalışıyordu içtenlikle. Melias Churi bu küçük kasabada, yaşamını sıradan bir trajediye dönüştürmüş bir gringo hakkında onun anlattıklarını dinlemek için her sabah erkenden kalkma sıkıntısına girecek kadar yoksul düşmüş bir ruhun varlığını inanılmaz bulmuştu. Ama çalı bıyıklı adamın bardan ayrılışını, kıskanılacak ölçüde sağlam adımlarla kapıya yürüyüşünü izlerken zihni işlemiyordu. Yine de müfettiş bir kez kapıdan çıkınca Melias Churi düşüncelerini toparladı, ayaklarını masanın altına uzattı ve hatırladı.

"Lou Brakley kokain çekmişken boğularak öldü," dedi. "Önce sesini yitirdi, sonra annesiyle birlikte yaşamak üzere Illinois'de Mosquitos'dan bile daha küçük bir kasabaya gitti, orada zamanını silah toplayarak ve babasının nalları dikmesini bekleyerek geçirdi..."

Johnny çenesini sandalyenin arkalığına dayamış, gözlerini sunucunun yarı kapalı gözlerine dikmişti. Her tür Hıristiyan yaşamının bir filme malzeme olabileceğine olan inancıyla, bir kasabanın uzun, düz ve tozlu caddesini öğleden sonra saat üçte gözünün önüne getirebiliyordu kolayca. Ama sahne olması gerektiğinden uzun sürüp dar sokaklarla ve ellerinde pamuk şekerleriyle dolaşan, neredeyse kırmızı saçlı çocuklarla dolu başka sahnelerle karışmaya başlayınca, Johnny sabırsızlanıp Churi'yi devam etmesi için sıkıştırdı.

"Ve?.." diye sordu. "Daha sonra ne oldu?"

Melias Churi posta memurlarından birinin gözü yaşlı bir şekilde arkadaşlarıyla vedalaştığı genelev kapısına kısaca bir göz attıktan sonra bakışlarını bira bardağına çevirdi.

"Olan şu ki sersem budala babasından önce

öldü," dedi Churi. "Bir gece elinde *Isa'nın Yüzü Uzerine Bilimsel Araştırma* adında bir kitapla banyoya girmiş. Banyoya girmeden önce annesi onu kitap okurken uyuyakalmaması için uyarmış. Lou tam olarak şu sözcüklerle yanıt vermiş, 'Yok anne. Banyoda uyumaktan nefret ederim.'"

Bu kez sunucu gözlerini kaldırmak yerine sanki mikrofonun önündeymiş gibi bir ara verdi. Üzgün bir sesle anlatmasını sürdürdü, "Bunlar Lou Brakley'in son sözleri olmuş. Çok kırılgan bir insana dönüşmüştü, yaşamı allak bullak olmuştu. Onu gömmeden önce kanında on bir farklı madde bulmuşlar."

Johnny sarsılmıştı. Tuvaletin üzerine yığılmış Lou Brakley'i, yerde, soğuk parmaklarının yanı başında duran kitabı gözünün önüne getirebiliyordu.

"İyi ama yaşlı hanım hiç kimseyi çağırmamış mı? *Bir şey* yapamazlar mıymış?" diye sorarken sesinde tüm zamanların en büyük aptallığı karşısında kırgın ve çıkışır gibi bir ton vardı.

Sunucu sinirli bir şekilde başını salladı, gözünü bile kırpmadan onun sözünü kesti. "Dostum bu hikâye çok boktan, hiç kimse için bir önemi yok," dedi.

"Benim için önemi var," diye yanıtladı Johnny.

Biri bahçeleri çiğneyerek gelen iki askerin yaklaşmasıyla o saatte zaten daha ürkütücü olan Chanteclere manzarası bir anda değişti, müşterilerin dikkatleri kapıya yöneldi. Askerler kaldırımda duruyorlardı, silahlarını çizmelerinin arasına sıkıştırmışlar ama henüz içeri girip girmeyeceklerine karar vermemişlerdi.

"Peki ama bütün bunları niye radyoda anlatmadın?" diye sordu Johnny biraz ateşli bir sesle.

Askerlerin sonunda geneleve gireceklerini varsayıyordu.

Sunucu, Johnny'nin bundan böyle bütün yaşamı boyunca anımsayacağı, biraz maskeyi andırmasına karşın gerçek Melias Churi'yi ele veren sert ve kızgın bir ifadeyle başını masanın ortasına doğru yaklaştırdı. Sonra iyice sokulup fısıldadı. "Bunları anlatmadım çünkü bir *darbe* oldu."

"Mosquitos'da mı?" diye sordu Johnny şaşkınlıkla.

Göğsünün masayı ileri itmesine neden olan derin bir iç çekişle, "Bütün dünyada," diyen sunucu, bütün bu zaman boyunca Johnny'nin ne cehennemde olduğunu sordu. Bir geceden ertesi sabaha Fabini Bulvarı'ndaki üç ağacın gövdelerinin niye beyaza boyandığını merak etmek hiç aklına gelmemiş miydi? Neden bir sürü kasabalının şafak sökerken ellerinde bavullarıyla oradan ayrıldıklarını? Ya da niçin radyo istasyonunun kapısının üzerine tahtalar çakıldığını?

Sonra eski konumuna geri döndü, sandalyesinde arkaya yaslandı, tam çalı sakallı adamın sanki bir şey unutmuş gibi içeri girdiği anda birasını tepesine dikti. Gecenin soğuğundan uyuşmuş, dörde katlı mendiliyle burnunu silen adam doğru bara yürüdü ve en küçük bir sarhoşluk belirtisi göstermeden Tome Cara de Humo'ya bir şeyler söyledi.

Sunucu Johnny'ye iyice yaklaşmak için bir sarkaç salınımıyla yeniden masaya eğildi. "Şimdi beni yalnız bırak, çünkü bu iş sana göre değil..." Sesi alçak ve netti.

Başarısızlığa uğramış gibi görünmemeyi nasıl becereceğini bilemeyen Johnny yerinden doğruldu, gecenin bu geç saatinde birkaç şarkı daha söyleme-

sini haklı çıkaracak kadar insan olup olmadığını anlamak için çevresine bakındı.

Tahta sahneye doğru yürürken "Demek Lou Brakley öylesine ölüvermiş," dedi hafif bir şaşkınlıkla. Kara Elmas'ın sadık kolunun daha önce hiç yapmadığı biçimde ona uzandığını düşünüyordu.

Ama solgun Tomé Cara de Humo gösteriyi burada kesmesini söyleyip gece kuşlarını da evlerine göndermek için yolunu kesti.

Hayır, diyen Johnny içinde dinleyicilere birkaç şarkı daha söylemek için güçlü bir istek uyandığını ve yapacağı şeyin bu olacağını ekledi. Ardından gitarın amfi kablosunun fişini taktı, çizmesinin deri kaplı burnuyla bağışlara ayrılmış olan turşu tenekesini sahnenin kenarına itti.

Bir süre çevreyi izleyip parfümlü havayı, uzaktan gelen erkek ve tütün kokularını içine çekerek durdu, ama her şey başka cumartesi gecelerine kıyasla inanılmaz soğuk geliyordu.

Tam, "Bayanlar baylar, gecenin sonunda sizlerden tanıdık bir besteyle ayrılacağım," derken o zamana kadar kaldırımda birbirleriyle konuşan askerler gömleğinin kollarını dirseğine kadar sıvamış bir subayın iki yanında, sert adımlarla içeri girdiler.

Sonra doğruca şarkıcının sözlerini duyabilmek için kulaklarını dikmiş olan sunucunun yanına gittiler, aralarında bir adımdan daha az bir uzaklık kaldığında, subay keskin ve net bir sesle adının Melias Churi olup olmadığını sordu, ardından da eğer öyleyse ellerini yan yana masanın üzerine koymasını söyledi.

Sahnedeki gözlem noktasından neler olduğunu izlemeyi bırakmadan Johnny, Teksas çizmesinin topuğuyla sahnenin tahtalarına vurarak, "Biir-kiii-

üüç..." diye saydı, gözlerini kısıp sigara dumanlarının arasından baktı ve "Tutti Frutti"nin Chanteclere'nin sefil duvarlarını sarsacak kadar sert bir uyarlamasını söylemeye başladı.

Masalarda kalan birkaç kadın ayağa sıçradılar, deli gibi alkışlamaya, "Harika küçük adam, harika," diye bağırmaya başladılar, bu sırada arkalarında Mosquitos Radyo İstasyonu'nun sunucusu götürülüyordu.

Sahnenin önünde duran Johnny'nin dizleri mutlu bir şekilde titriyor, bütün vücudu kapalı gözlerinin yarattığı gerilimle ürperiyordu. Arada sırada gözlerini biraz araladığında gördüklerinden rahatsız olmuşçasına yeniden daha sıkı yumuyor, çıldırmış kör bir adam gibi onları son kez açtığında, son notayı çaldığı anda, kendini burada değil, bardan ve genelevden çok uzaklarda, duvardaki çatlağın başında, saat tam yediye geldiğinde kırmızı Spika radyosunu açıp yeni baştan rüyalarına ayarlarken bulmak istiyordu.

Otoriteyi kesinlikle dayatan emirler, ilk askeri birliklerin kasabanın kıyısında belirmelerinin üzerinden altı ay geçmişken, iş giysileri giymiş bir grup askerin Albay Werner Valerio'nun evini Mosquitos'un merkezine taşımayı bitirdikleri sırada geldi.

Kamp yaşamından bıkan bu komutan yamalı, gri çadırları terk etme zamanının geldiğine karar vermişti; karısını ve oğlunu Paso de los Toros'a gönderip meydandan iki üç blok ötede, doğru dürüst bir evde yaşamaya başladı.

Albay Valerio'nun kırmızı kiremit çatılı, veranda çatısının altındaki duvarında bir aziz kabartması olan harika konutu birdenbire çarpık düşüncelere sahip yaşlıca bir dişçinin olmaktan çıkmış, dişçi bilinmeyen bir hapishanede geçen birkaç haftanın sonunda kemikleri kırılmış olarak bir alay suçu olduğunu itiraf etmişti.

Bekleme odasının alışıldık yalnızlığıyla tanışan dişçinin karısıysa, kendi değerini bilemeyen tüm eşlerin yaptığı gibi muayenehanenin dişçi koltuğundan kocasının bahçeye yerleştirdiği alçıdan yapılma cüce biblolarına dek her şeyi yok pahasına satmıştı ki, çocuklar bu olayın işkencelerini bir an önce unutmaya başlasınlar.

Satıştan sonra, uzun bir yolculuğa çıkmak üzere olan birisi gibi görünen zavallı kadın bir öğleden

sonra hiç kimseye hoşça kal demeden, terk etmek zorunda kaldığı evinin kapısının önüne fırtınalardan sonra yılanları uzak tutmak için bırakılanlar türünden tuzdan bir haç bırakıp otobüse bindi ve Mosquitos'dan ayrıldı.

Daha ertesi gün ev insanla dolmuştu. Bir yüzbaşı tuzları tek bir tekmeyle dağıttıktan sonra Albay Valerio'nun ailesini eve taşıması yalnızca iki gününü aldı.

Bu sırada birden disiplin duygusunu yitiren ve yoldan çıkan askerler çadırların üzerine cemselerden aldıkları benzini dökerek hepsini ateşe verdiler, çığlıklar atarak büyük bir gürültü kopardılar.

Yanan çadır bezlerinin kara dumanları ve mide bulandırıcı kokusu dağılmadan askerler tahta barakalar kurmaya başlamışlardı bile, yeni izinler ele geçirildikçe yıllar içerisinde barakalar yayıldıkça yayılacaklardı. Barakalar bir kez cilalandıktan sonra *transparentes* yani gölgeli ağaçlardan hoş bir duvarla çevrelendiler.

O andan sonra en yakın komşular ancak gözlerini zorlarlarsa nöbetçi kulübelerinin yanında dişçinin yerlerinden kımıldamayan cücelerini görebilir olmuşlardı.

Ayrıca Mosquitos'a gelip Albay'ın izinden gidecek subaylar da seçilmişti. Albay kasabanın merkezine yerleştiği ilk günden başlayarak öğleden sonraları verandasında oturup boğa testisiyle sarılı dev bir kabaktan *mate* yudumlayarak subaylarının yaptıklarını izlemeyi alışkanlık edindi. Yavaş ama kararlı bir şekilde kendilerine evler alıyor, buralara basma elbiseli karılarını getiriyor sonra da kasabanın ahlakıyla ilgilenmeye, meydandaki çiçek yataklarını mor menekşelerle doldurmaya girişiyorlardı.

Bunca zamandır çadırlara tıkılı kalmaktan sinirleri bozulan askerler bacaklarını açmak için kasabada yürüyüşe çıkmaya başladılar ve daha bir hafta geçmeden miğferlerine yan gözle bakmaya cesaret eden herkese kimlik sorup kuşkulu gördükleri herkesi barakalara götürür oldular. Bir kere oraya götürülme talihsizliğine uğrayan birinin duvara bakan bir sandalyeye oturtulup kuşkuluyla konuşma başlamadan önce kesintisiz tam altı saat boyunca yirmi yaşında bir teğmenin emriyle sağır edici yükseklikte çalan "Martita'nın Küçük Örümceği" (*"La araña de Martita"*) adındaki Kolombiya şarkısıyla kulaklarına işkence edilmesi görülmedik bir şey değildi. Filistin askısında sorguya çekilen tutukluların art arda sorulan sayısız soru karşısında yalan ifade veriyor durumuna düşmeleri çok sık rastlanan bir durumdu, çünkü bu durumdayken verdikleri yanıtları çarpıtmak çok kolaydı.

O zamana dek yılların uyumlu yoksulluğu ve gecenin yumuşak gaz lambası ışığıyla tatlanmış Mosquitos'da yaşayanların, kaldırımı geçerken karşı yönden gelen birini gördüklerinde birbirlerine duydukları sözsüz bir güvensizlikten kaynaklanan düşmanlıkları ilk kez böyle ortaya çıktı. Albay Valerio karartılmış verandasında, üzerinde gömleğiyle *mate* içerken pek çok vatandaş günün her saatinde fırlatılan, pencereleri toz içinde bırakan tuğlalar yüzünden kasabayı ve işlerini terk ettikçe, zaman içerisinde ötekiler oğullarını postanede ya da devlet dairelerinde işlere yerleştirebildiler.

Kışın zorlukları ve yazın günbatımları gibi başka birtakım şeyler işgalci adamlardan pek fazla etkilenmeden sürüyordu.

Bir keresinde, ilk yılın Noel tatili yaklaşırken,

Albay'ın karısı kocasına peynir, salam ruloları ve et dilimleri dolu küçük tabaklar hazırladığı sırada, yasemin kokusunu derin derin içine çekerek bu çiçeklerin bu kadar kısa ömürlü olmalarının ne kadar yazık olduğunu söyledi.

Kocasının bu söze verilecek yanıtı hazırdı. *Matesi*'nden gürültülü bir yudum almadan önce her zaman karısında güven duygusu uyandıran bir şakacılıkla, "Olayları bu hızla denetimimize almayı sürdürürsek gelecek yıl bu yaseminler üç ay dayanacaklar," dedi.

O aynı akşamlardan birinde, kasabanın öteki ucunda Dina mutfakta maydanoz doğrarken bahçenin ötesinden yüreğini parçalayan bir tango müziğinin geldiğini fark etti.

Ses tepenin aşağısında, üç ev uzakta oturan Nacho Silvera'nın Japon malı devasa müzik setinden geliyordu; ses pencereden içeri sıçradı, döne döne bedeninin çeşitli parçalarını dolaştı, sonunda Dina içinde uyanan duygunun büyük bir mutluluğun başlangıcı mı, yoksa derin bir üzüntünün sonu mu olduğunu söyleyemez duruma geldi.

Mosquitos'un kıyısındaki kulübesinde Zenci Johnny'yle birlikte yaşamak için evini terk ettiği o aralık gününü yeniden yaşıyordu sanki. Silvera'nın tuhaf aletinin verandanın altındaki yaban güllerinin arasına yaydığı çılgın neşenin içine dolmasıyla düşünceleri geçmişe gidiyor, bir ilkokul yararına tangolar söylerken elinde koca bir mikrofon tutan babasının anılarıyla iç içe geçiyordu.

Şarkıcılar arasında yaşamaya yazgılı Dina sayısız tangonun sözlerini biliyordu. Bunları sağ kolunu

havaya kaldırıp boğazı kuruyana kadar şarkı söyleyen ihtiyar babasının sol kolunun altına sıkıştırdığı yıpranmış karton kapaklı bir defterden öğrenmişti.

Gaz ocağının üzerinden uzanarak pencere pervazının arasından Nacho Silvera'nın evine bakan Dina, bir topun arkasından şeytanlar gibi koşuşturan bir grup oğlanı ve daha yakında, verandada lavantaların arkasında oturan Johnny'yi görebiliyordu. Arada sırada oğlanlara şöyle bir bakan Johnny elleri arasındaki *mate* ile siyah bir heykel gibi kaskatı duruyordu, gözleri yeni sulanmış tohum yataklarına dikiliydi.

Silvera'nın müziğini dinlerken *alpargatas*'ının (ip sandaletler) arasına siyah çaydanlığı yerleştirmiş Johnny'yi izleyen Dina, tam bir çetin ceviz olan Johnny'nin yalnız bir gringo kılığında genelevlerde şarkı söylemekten daha iyisini yapamayacağına inanmayı reddediyordu. Babasının binlerce özveriyle doldurmuş olduğu o deftere Johnny'nin sahip çıkması, yeni başlayan bir şarkıcının kendine repertuvar oluşturması için gereken yorucu çalışmayla uğraşmayı bırakması çok daha iyi bir yaşamı olacağı anlamına gelirdi. Ne yazık ki, diye düşündü, Johnny Sosa gibi bir Siyah asla değişmez. Pek çok şey yetiştirilmeye bağlıydı ve bir insan Dina gibi büyürken kanında tango dolaşacak kadar şanslı değilse, yaşamın acıları kalpten başka tür müziklere akmak zorunda kalıyordu.

Johnny'ye olan tam da buydu ama küçük bir eklemeyle; Johnny şarkı söylediğinde sözleri yalnızca kendisi anlıyordu. Dina Chanteclere'ye gelip gidenlerin hiçbirinin, belki de rahip Freire dışında Mosquitos'da yaşayanların hiçbirinin İngilizce'yi anlamadığını biliyordu; yani gerçekten Johnny şarkılarını bu dilde söylüyorsa bile.

Her ne olursa olsun, bir önceki gün Doktor Fronte'nin evini temizledikten sonra, yolda Santana'nın gazete bayiinde roman değiştirmekten dönen köy papazıyla karşılaştığında, bu konudan söz açmıştı ve rahip kendi payına oldukça gürültülü tepkiler göstermişti. Meydanın tam göbeğinde gerçekleşen bu karşılaşma rahibin hiç de istemediği bir şeydi. Bir rahibin vaftiz olmayı reddeden ve bir kapatma olarak yaşayan bir kadınla ortalık yerde konuştuğunun görülmesinin pek yakışık alır bir şey olmadığı açıktı.

"Erkeğinin şu malum yere takılmayı bırakma zamanı geldi," diyen Rahip Freire, bir yandan da Clark Carrados'un iki savaş romanını, siyah kaplı, altın yaldızlı sayfaları olan dev bir ciltli kitabın altına saklamaya çalışıyordu.

Bu sözcükler başka birinin, örneğin Lübnanlı terzinin ağzından çıkmış olsaydı karşısındakine cehennemin dibine gitmesini söyleyeceğini ve her perşembe yaptığı gibi tepenin yamacındaki kendi mahallesine doğru yola koyulacağını düşündü Dina. Ama rahiple arasının bozuk olmasının her gece kendini kötü rüyalar görmeye mahkûm etmek anlamına geldiğini biliyordu. Bu yüzden rahibin karşısında kök salmış gibi dikildi, yalnızca Johnny genelevlerde şarkı söylemezse karnını neyle doyuracağını sormaya cesaret edebildi, çünkü Johnny'nin zorunluluk yüzünden gidip durduğu bu yer yerine başka bir yerde şansı olsaydı, Dina da mutlu olacaktı.

Dul Paroli'nin şaraplarından kızarmış yüzüyle rahip Dina'nın söylediklerini düşündü, biraz durakladıktan sonra kendini topladı, Tanrı'yla kısa bir görüşme yaptıktan sonra Albay Werner Valerio ile Johnny hakkında konuştuğunu, konunun Brezilyalı

kadınlar tarafından işletilen her türlü işyerini bir daha açılmamak üzere kapatmayı amaçlayan komşuların bir toplantısı sırasında açıldığını itiraf etti.

"Herkes Johnny'nin harika bir sesi olduğu konusunda hemfikir," dedi rahip. "Ama o pis yerler bir kez kapandı mı, kendine bundan böyle nerede şarkı söyleyeceğini sormaya başlaması gerekiyor."

Bir zavallıya ikinci bir şans tanıyan iyiliksever bir insan tavrıyla eğer Johnny İspanyolca söylüyor olsaydı Üstat Di Giorgio'nun onu yanına alabileceğini ve zamanı geldiğinde bir orkestraya kabul edilmesini ayarlayarak geleceğini güvenceye alabileceğini de ekledi.

"Böyle bir şey benim başıma asla gelmezdi," dedi Dina, Johnny'ye meydandaki karşılaşmayı anlatırken. Yalnızca sesindeki yeteneği kabul etmek için bile olsa hâlâ Johnny ile ilgilenen insanların bulunması Dina'yı şaşırtmıştı. "Beni hatırlasalar hatırlasalar Doktor Fronte'nin evinde pişirdiğim *buñuelos* (yağda kızartılmış hamur tatlısı) yüzünden hatırlarlar, çünkü senin gibi şanslı değilim ben. Bu sözlerime boş verme, saygıdeğer bir şarkıcı olmak istiyorsan gidip şu Di Giorgio ile konuş."

Johnny Dina'nın şimdiye kadar hiç ağlamadığı gibi ağladığını görünce yaşamlarının gidişini değiştirecek bir büyü yapabilme yeteneğine sahip olmayı istedi. Yeniden dünyaya gelse bile Dina gibi bir başka kadın bulamayacağını biliyordu. Kendisine çeki düzen vermek istiyorsa, Dina'nın işe yaramaz birine çattığını düşünenlerin görüşlerini de hesaba katmak zorunda olduğuna emindi.

Johnny sessizdi, kafası karışmıştı, ne yapacağına karar veremeden günler geçirdi. Huzursuz bir şekilde ortalıkta dolaştı, biri bezelyeler için öteki so-

ğanlar için dört tarafı çitle çevrili dikdörtgen şeklinde iki yeni tohum yatağı hazırladı, ağzını açmış derin derin esnerken üçüncü bir yatak daha hazırlasa iyi olacağını düşünüyordu, çünkü güvensizlik inatçı bir sarmaşık oburluğuyla içinde yayılıyordu. İçindeki derin üzüntünün köklerini, kendisi gibi bir Siyah adamın nasıl olup da böyle biri olduğuyla ilgili, daha önce hiç düşünmediği düşünceleri açıklayamıyordu.

"Melias Churi'nin yaşamı kimbilir nasıl bir cehennem olmalı?" diye düşünüyordu bir karışlık soğanlarını teker teker toprağa dikerken. Ertesi sabah erkenden kalkıp duvardaki küçük yarıktan dışarı bakmak için mutfaktaki yerine yerleşse, sonra çift pilli radyosunu açmak için saat yediyi beklese ne olacağını düşündü. Ama yılın bu zamanında çatlağın önünde büyülü sislerin belirmeyeceğini, onu yalnızca hayal kırıklığının beklediğini biliyordu. Eline geçecek tek şey *Şafağın Verimli Saati*'ndeki adamın yerini alan hainin adını öğrenmek olacaktı. Austinli büyük adamın, sonunu yalnızca Johnny'nin bildiği öyküsü gibi harika bir öyküyü asla anlatamayacak biri olmalıydı bu hain. "Belki bu saatte hiç kimse yoktur," diye düşündü. "Belki sabah saat yedide yayın yapmak yasaktır, çünkü askerler bu kadar erken saatte polis duyurularıyla rahatsız edilmek istemezler."

Kendini sefil, amaçsız ve daha da kötüsü, bir şarkıcı olarak kendi başına eriştiklerini de yitirmek üzereymiş gibi hissediyordu. O, Lou Brakley gibi hiçbir eğitimi olmayan Siyah bir adam, en ağır görevleri üstlenmiş, en düşük ücretlerle çalışmış, başarıya ulaşamayan diğerlerine kendi geçmişinin ne kadar zorlu olduğunu anlatabilmek için gereken bü-

tün özverileri göstermişti. Ama bir cuma günü öğleden sonra, tohum yataklarını sulamayı bitirdikten sonra, bunlar üzerine düşüncelere daldığında artık o kadar da kendinden emin olamıyordu.

Lavantaların arkasındaki küçük taburede oturmuş ne yaptığını görmeden bakarken, arkasındaki açık pencereden Dina'nın gözlerinin ensesinde delikler açtığını, yaşamında bir kez olsun bir karar vermesini beklemek zorunda olmaktan bıkıp usanmış olduğunu biliyordu. Aynı zamanda Nacho Silvera'nın uykusunda bile dans edebilen ateşli bir melez olan karısının üç kulübe aşağıda sonuna kadar açtığı lanet olası Japon malı müzik setinin gümbürtülerini de duyabiliyordu.

"Şu lanet olası Siyahlar düşünmeme izin vermiyorlar," diye yakınırken bunun kaçınılmaz acı kararı birazcık daha ertelemek için yeni bir bahaneden başka bir şey olmadığını biliyordu.

Açık pencerenin önündeki boğazdan gelen, "Nacho'nun müzik seti kimbilir ne kadar güzeldir," sözleri zamanın dolduğunu bildiriyordu.

"Herif kafadan çatlak olmalı," derken sesi aksiydi, Dina'nın değişikliği ona böyle kazıklamaya çalışmasını beğenmiyordu. Bir kez olsun onu Chanteclere'deki sahnenin üzerinde, ışıklar gitarın tellerinin üzerine düşerken ve Kara Elmas'ını anlayışsız Nazilere çevrili bir tüfek gibi tutarken görmüş olsaydı, kesinlikle başka türlü düşünürdü. Yine de aslında herkesin onu anladığını düşünüyordu. Onları yüreklerinden vuruyordu; ve başka yerlerinden.

"Ama zaman değişiyor, ışıklar sönüyor," dedi kendi kendine teslim olmuş bir iç çekişle. Ayağa kalktı, elinde *mate* ile mutfak penceresine doğru yürüdü. Dina masum bir tavır takınmıştı, başı doğradı-

ğı maydanozlara eğilmiş, bütün dikkati ufalanmış küçük ormanına yönelmişti.

"Tamam," dedi Johnny. "Gerçi benimle ne yapacağını bilmiyorum ama yine de Üstat Di Giorgio ile konuşacağım."

Dina başını kaldırıp ona baktığında gözleri, "Benim zavallı sevgili Siyahım, dikenlerin ve kütüklerin arasından kendine yol açmak ne güç," der gibi bakıyordu ama hiçbir şey söylemedi. Johnny'nin tepeden tırnağa siyahlarını giyinmesini, gümüş madalyonunu takmasını, her zamanki uzun adımlarıyla rahibin söylediği eve doğru tepeden aşağı yürümesini izledi. Evden ayrılırken Johnny'nin gözlerinde, "Gidiyorum ama kendimi ezdirmeyeceğim," diye düşünen birinin uyanık bakışları vardı.

Yine de tam olarak böyle söze dökülmese de kendini ezdirmişti. Kendilerine onu dönüştürmek için söz veren önemli kişiler, Johnny'nin olmak istediği şey olmak için duyduğu isteğin nasıl ezileceğini, dinlenme aralarında, önemsiz bir şey gibi planlamışlardı ve Johnny bunun farkına vardığında artık çok geçti.

Şans eseri -gerçi o zamanlara gelindiğinde Mosquitos'da hiç kimse herhangi bir şeyin şans eseri olabileceğini düşünmez olmuştu- daha o gece, hepsi ses çıkarmadan yaşlı adamın Johnny'yi yeniden yaratmak için planlarını açıklamasını beklerken atıldı ilk adımlar.

Üstat Di Giorgio tanınmış bir soydan gelen yaşlıca bir tenordu, insanları sevmemesi eskiye dayanıyordu, delici anlatımlı yüzüyle dünyanın son gizli kalmış köşesini ararmış gibiydi, yeter ki burası bir

bilardo masası ve onun engin dehasına hayranlık göstermeye açık, kültürlü insanlar içersin.

Bu köşeyi Mosquitos'da bulduğunu düşünmüş, sonra kasabanın az sayıdaki kültürlü kişisiyle bütün kasabada yeşil çuha bir masanın bulunabildiği tek yer olan Euskalduna adlı barın aylaklarının yollarının kesişmediğini fark etmişti. Bunun üzerine İtalyan Üstat Doktor Fronte'nin evindeki mangalın gediklisi olmaya, sahnede belirdiği zamanlarda Albay Valerio ile dedikodu yapıp bilgisiyle ikisinin gözlerini kamaştırmaya karar verdi. Milano'daki La Scala'dan Johnny Sosa'nın Chanteclere'den söz etmesi gibi söz edebiliyordu. Bu konuşmalardan Rahip Freire kadar büyük zevk alan yoktu: Müziğin papalarının ikili yaşamları üzerine öyküler; aylar süren çalışmaların sonunda onlara şarkının ortasında kalın *u*'yu nasıl çıkaracaklarını öğreten Üstat Di Giorgio sayesinde Avrupa sahnelerini fetheden Carlo De Luca, Fiorello Vastías ya da Gironella gibi adamların örnek kariyerlerinin hikâyeleri.

Johnny akşamın erken saatlerinden beri asmanın altında durmuş anekdotların bitmesini bekliyordu. Nihayet yaşlı şarkı uzmanı, Doktor Fronte'nin verandasındaki bir lambanın ışığında hayranlıkla bademciklerine baktı. Onun öğütlerini adım adım izlerse, Albay Valerio ülke çapında bir festivale katılmasını ve küçük Mosquitos kasabasını temsil etmesini sağlayabilirdi. Hatta bu konuda güvence de verince, Johnny kendini önemli ölçüde rahatlamış hissetti.

Sosislerden yükselen dumanların içindeki Albay bir süngünün ucuyla onları çevirip duruyordu, Johnny tekliften şaşkına dönmüş dikiliyordu. O bunları kafasında evirip çevirirken ötekiler de amber

rengi bardaklarındaki buzları tıngırdatıyorlardı. Şarkı ustası, Doktor Fronte'ye –her zaman yelek giyen, asla hayır diyemeyen ve pek çok kişinin budala yerine koyduğu bir adamdı– Toscanini'nin kendi tanınmamış müzisyenlerini nasıl işe aldığını anlatıyordu.

"Büyük üstat," dedi bir rahip gibi gösterişli bir el hareketiyle, "meydanlarda yalnızca pazar günleri çalan grupları dinlemek için nöbet tutardı – sarhoşlar, işsizler, en berbat türden Bohem döküntüler. Toscanini öğrencilerini bunların arasından seçer, onları çağın sanat dehalarına dönüştürürdü." Verandanın ışığın zorlukla ulaştığı bir köşesine büzülmüş, neredeyse görünmez olmuş olan Johnny'ye bakarak ekledi: "Ben de seninle aynı şeyi yapabilirim evlat."

Albay aklı başka yerlerdeymiş, sanki yalnız kalmak istermiş gibi bir havayla yeniden ızgaranın başına dönmeden önce, büyük bir bardak viskiyle yerine yerleşmişti. Bardağın üzerinden dikkatini Johnny'nin boynuna asılı madalyonunun ışıltısı çekti. Johnny'nin nasıl zorlandığını izledi ama hiçbir şey söylemedi. Izgaranın başına dönerken boş midesinin ağrısına dayanabilmek için iyice açtığı dizlerinin üzerine iki büklüm eğilmiş, cüppesi bir asma köprü gibi duran rahibin sırtına vurup iyi kalpli bir tavırla, "Rahip efendi, sanırım sosisler olmuştur," dedi.

Johnny kendisi orada oldukça hiç kimsenin yemeye başlamayacağını anladı. Oradan ayrılmadan ya da Doktor Fronte onu karanlıkta verandayı silmeye ya da bardan bir buz kalıbı getirmeye göndermek gibi şeytani bir düşünceye kapılmadan önce inandırıcı bir şeyler söylemesi gerekiyordu.

"Şey, ben gidiyorum," dedi birdenbire.

"Gidiyor musun?" derken Albay hâlâ cızırdayan bir sosisi boylamasına kesiyordu.

"Evet," diye ne alçak ne de yüksek bir sesle yanıt verdi Johnny.

"Evet, efendim, diyeceksin," diye düzeltti Albay.

"Evet, efendim," diye yineledi Johnny.

Bu yanıtı onu hiç rahatsız etmemişti. Tersine subayın ses tonundan garip bir şekilde etkilenmişti. Adam albay olmasaydı ve başka bir yerde olsalardı tutup ona İngilizce yanıt vermeye bile kalkışabilirdi. Sıcak bir öğleden sonra *Fort Laramie* adlı filmde gördüğü kumandanın sakin ve kararlı sesini anımsamıştı. İtoğluit Çeyen çetelerinden birinin son ve öldürücü kuşatması bekleniyordu. Yaşlı bir subay gösterişli ve kahramanca olduğu kuşkusuz bir emir vermişti. Johnny'nin düşüncelerini böylesine uzaklara taşıyan duygu kadar karanlık bir gecede güçlü komutanından bu zorlayıcı emri alan yüzbaşı sert bir sesle, "Evvvveeet Komutanım!" demişti. Albayın sesi Johnny'ye bu sahneyi anımsatmıştı işte.

"Evet evlat, nerede kalmıştık?" diye sordu Üstat. "İspanyolca şarkı söyleyip normal bir şarkıcı gibi gülümseme düşüncesi hoşuna gidiyor mu?"

Johnny kuşkulu gözlerle ona baktı. Mosquitos'da hiç kimse Johnny'nin asık suratlı olduğunu düşünmezdi – dostça selamlaşırken kocaman gülümsemiyorsa, bunun tek nedeni dişlerinin olmamasıydı. Dişlerinin kötü olması bile değildi çünkü böyle diyebilmek için en azından *birkaç* dişinin olması gerekirdi. Dişleri tahta perdeler gibi gevşeyip başka bir yerde gülümsemek için onu terk ettiklerinden beri, Johnny'nin diş etleri iyi bir Romalı Katoliğin dizleri kadar pürüzsüzdü.

Üstat Di Giorgio onun niye böyle kararsızlığa düştüğünü tahmin ettiği için ekledi, "Senin ne düşündüğünü biliyorum evlat. Şarkı dersleri için evi-

me gelmeden önce şu dişlerini yaptırman gerekecek. Çok alçakgönüllü bir başlangıç yapacaksın, sıfırdan."

Albay yemeğini yerken boğazından muhteşem sesler çıkarıyordu. "En çok hangisini seversin, boleroyu mu, tangoyu mu?" diye sordu.

Bir askerin ona müzikle ilgili sorular sorması Johnny'ye inanılmaz geliyordu. Aslında ne birini ne de ötekini severdi ama eğer gerçeği, onun sevdiği müziğin blues olduğunu, ne kadar hüzünlü olursa o kadar iyi olduğunu, hoşuna giden şeyleri değiştirmeyi de hiç istemediğini söyleyecek olsaydı çok sıkılacaklardı ve daha da kötüsü Johnny hiçbir şey elde edememiş olacaktı. Lou Brakley'in yeni bir dostluk kurarken nasıl gülümsediğinden ve bu gülümsemenin etkisinden söz ederken, "Dişleri onun ruhunun pencereleriydi," demeyi severdi Melias Churi.

"Bolero," dedi Johnny.

"Ben de böyle diyeceğini düşünmüştüm," diye gülümsedi Albay açık ağzıyla çiğnemeyi kesmeden. "Yarın barakalara gidip dişçiye Albay Valerio'nun şarkıcısı olduğunu söyleyeceksin. O sana bakacak."

Johnny'nin gerçek düşüncelerini anlayabilen yalnızca küçük kasabanın insanları hakkında geniş bir bilgiye sahip olan, onların Rahip Freire'nin gölgelik günah çıkarma hücresinde bile duyamayacağı türden sırlarını bilen Doktor Fronte'ydi, ama vardığı sonuçları kendine sakladı. Siyah'ın apaçık yalan attığını biliyordu ama başka zamanlar büyük bir zevkle söyleyeceği şeyi -boleroların lirik şiirlerden hoşlanan nonoşlara göre olduğunu- söylemekten onu alıkoyanın ne olduğunu bilemiyordu. Johnny'nin kararsızlık içinde kıvrandığını bilmek Fronte'yi kızdırıyor, bir yandan da alkolün getirdiği dostça ruh du-

rumu, yaşamın acımasızlığı yüzünden –tıpkı karşısındaki adam gibi– Siyahların giderek duygularını yitirip yitirmediklerini merak edecek kadar yumuşatıyordu.

"Doğru," dedi Doktor Fronte birden parmağıyla Johnny'nin göğsünü göstererek. "Seni adam gibi bir kılığa sokacağız ama genelevdeki gösteriler bitti artık."

Johnny Doktor'un sesindeki kararlılığa güvenemiyordu, hiçbir şey söylemedi.

"Demek boleroyu seviyorsun, *che,*" diye biraz dudak büken Albay sanki Doktor Fronte hiç konuşmamış gibi davranıyordu. "Şu çılgın hanımları Brezilya'ya geri gönderip Mosquitos'a yıldız bir şarkıcı kazandırmaya ne dersiniz?"

Freire porselen bir sürahiden erkeklerin bardaklarını doldurdu, ellili yıllarda Rahip José Mujica Meksika'da aşk şarkıları söylemek için kürsüden aşağı indiği zaman kopan muhteşem skandalları anlatmaya başladı.

Sözcüklerini daha iyi vurgulamak için Belçika süngüsünü kavrayan Albay bunun iyi bir örnek olduğunu bildirdi ve Peder Mujica'nın uzun süre ruhsal işkenceler içinde kaldıktan sonra, sonunda şarkı söylemeye devam edebilmek için cüppesini çıkarıp asmak zorunda kaldığını anlattı. Üstüne üstlük tarihte birbiriyle uzlaşmayan tutkuları yüzünden bir şeylerden vazgeçmek zorunda kalan insanların sayısının çok olduğunu ekledi; çünkü eğer ikisini de yaşamaya çalışırlarsa biri kaçınılmaz olarak öteki için yıkıcı oluyordu.

"Sonunda, kurban, donuk gözlerle hiç kimsenin zorlaması olmadan kesimhaneye kendi adımlarıyla gider," dedi.

Dışarıda hiç ses yoktu, yalnızca dikkatle dinleyen bir kulağın, lambalara çarpan gece böceklerinin sönük seslerindeki titreşimleri duyabileceği, küçük kasabalara özgü bir sessizlikti bu.

Üç adam başka gizemli konulardan konuşmayı sürdürdüler, orada dördüncü birinin olduğunu öylesine görmezden geliyorlardı ki, Johnny bunu kovulma olarak kabul etti, kendisini veranda kapısını kapatırken buldu, ayakları kaldırımdaydı.

Dönemecin hemen yanında duran jipin içinde sigara içip inanılmaz alçak sesle konuşan bir çift asker, öfkesinden ilk anda adımlarının onu ne yana götürmesi gerektiğine bile karar veremeyen Johnny'nin orada bir an felç olmuş gibi durmasını izlediler.

Bir süre gölgelerin arasında sessizce beklediler ama Johnny yerinden kımıldamayınca askerlerden biri metal şıngırtıları içinde taşıttan indi, Johnny'yi koklayacak kadar yakınına yaklaştı, omzundan sıkıca yakaladı.

"Yürü bakalım zenci," dedi. "Çünkü eğer Albay seni burada dikilirken bulursa taşaklarından asar."

"Tıpkı rahip José Mujica gibi," dedi Johnny niye böyle söylediğini bilmeden. Silkinip onu çekiştirmeye çalışan adamın elinden kurtuldu, söz dinler bir tavırla küçük kasabanın, hanımelilerin tatlı kokularında kendini kaybedebileceği ve hiç kimseden bu tür öğütler dinlemek zorunda kalmayacağı sadık karanlığının içine daldı.

Gözleri bir kazan gibi kocaman ve kapkara miğferinin derinliklerinde gizli asker onun gelişine apaçık bir öfkeyle bakıyordu, Johnny'yle aralarında birkaç adım kalınca, asker yaklaşan adamın yavaşlamaya hiç niyeti olmadığından emin olarak girişe yerleştirilmiş cücelerin önünde onun yolunu kesti.

İşe yaramaz herifin cücelerin en zavallı görünüşlüsünün üzerine çökmesini engellemek için silahını sallayan nöbetçi silahına takılı süngüyü indirmeden Johnny'ye, bir Siyah'ın sıkıyönetim durumu varken elini kolunu sallaya sallaya askeri bir tesise girebileceği düşüncesini hangi şeytanın aklına soktuğunu sordu.

Johnny miğferin içinde ter döken çöküк yanaklı yüze kısa bir bakış fırlattı. Alçak ve kesin bir sesle, "Sakin ol Gutiérrez," deyip inadına en yakın cücenin kafasının üzerine oturdu. "Dişçi beni bekliyor. Git de ona Albay'ın şarkıcısının geldiğini söyle."

Gizlenmiş surat dönüp baktı, Johnny Sosa'nın gösterdiği küstahlığın bir yanılsama olmadığından emin olunca öteki nöbetçiye, "Baksana çavuş," dedi, "Şuradaki Siyah, dişçinin onu beklediğini söylüyor, onu buraya Albay Valerio göndermiş. Söylediğinin doğru olduğunu nereden bileceğiz?"

Üçüncü bir asker mesajı aldı, barakaların arasında kaybolmadan önce epey bir oyalandı, yarım

saat sonra yeşil giysili ulak gittiğinden de sinirli bir şekilde geri döndü.

Gözleri kasabanın ilk evlerinin üzerinde dolaşıp duran Johnny yanıtın gelmesine şaşırmıştı. Daha önce evlere bakmanın hiç aklına gelmediği bu noktadan bakıldığında her biri çalılardan ve oluklu alüminyumdan yapılmış derme çatma kulübeler, kayaların ve taşların arasında kıvrımlı bir şerit oluşturuyorlardı ve böyle yüksekten bakıldığında en küçük bir önemleri bile olamayacak kadar dayanıksız görünüyorlardı.

Asker homurdanarak içeri girmesine izin verildiğini bildirdiğinde Johnny başı önüne eğik olarak yürüyüp geçti. Parmaklarını göğsündeki madalyonun üzerinde dolaştırıyor, tepenin yamacındaki evlerden hiç kimsenin onun tek başına, iki yanında dişçinin cüceleri olan bu korkunç, kırmızı beyaz bariyeri geçtiğini görmemesi için dua ediyordu.

Ve böylece hiç farkında olmadan ve ciddiye almadan "sonun başlangıcı" başlamıştı.

İzleyen günlerde Johnny dilsizleşmiş olsa ve tanıdıklarıyla karşılaşmaktan kaçınsa da, Rahip Freire, Albay, Üstat Di Giorgio ve nöbetçiler ne tür bir dişçilik işlemi yapıldığını, pembe macunla doldurulmuş böbrek biçimi ağzın şimdiye dek hiç görülmemiş bir gülümsemeye hazırlandığını biliyorlardı.

Sonunda, yağmurun çiselediği berbat bir sabah, dişçi koltuğunda, parmakları karnının üzerinde birbirine geçmiş, kütük gibi hareketsiz oturan Johnny sayısız mühendislik çalışmasının sonuçlarını gördü.

"Neşelen biraz evlat, senin kancaları yerlerine takmak üzereyim," dedi dişçi. Dişçi başat kişilikli, devasa bir adamdı ve başlarda Johnny'ye tıpkı *Yeşil Cehennem*'deki Burl Ives gibi görünüyordu. Adam,

tropik bölgelerin derinliklerinde yıllar geçirdikten sonra yeniden ortaya çıkan doktorların sergiledikleri ve genellikle toplu aşılamalardan önce çıplak Siyahlarla karşılaştıkları zaman alevlenen o üstü örtülü şefkatle doluydu.

Bu sözleri duyan Johnny, *tejo*[1] oyuncularının içine (ya da gelecek hayallerine) taşlar yağdırmaları için bir delik sağladığını hissederek ağzını kocaman açtı, boşluğu bir anda süt beyazı dişlerle dolduran hiç pürüzsüz, pembe ve kusursuz kalıbın içeri girmesine izin verdi.

Johnny'nin dudağını büyütücü bir aynayla havaya kaldırmış olan adam, "İnanılacak gibi değil," dedi.

Johnny dişlerin gerçekten güzel olduklarını görebiliyordu ama öylesine güçlüydüler ki nöbetçilere veda etme zamanı geldiğinde yaşamının geri kalanı boyunca bir at esnemesi kadar istemdışı ve kasılmış bir şaşkınlık anlatımında donup kalacakmış duygusu veren bu ağzı kapatmak için zorlaması gerekti.

Evde, Dina bulaşık bezi yapmak için eski bir gömleği parçalıyordu. Johnny'nin, her zamankinden daha dolgun, sanki tam bir suskunluğa gömülmeye karar vermiş gibi sımsıkı kapalı dudaklarıyla verandaya girdiğini görünce yeni bir erkekle yüz yüze olduğunu anladı. Elindeki paçavraları bir yana bırakıp güldürmek için kaburgalarını gıdıklarken, gizliden istediği başka bir şey de Daguerre'deki perdede tutkulu sahnelerde gördüğü ve o berbat, yağmurlu güne kadar asla taklit etme şansına sahip olmadığı şekilde Johnny'nin kulağını ya da ensesini hafifçe dişlemesiydi.

Dina dişlerden daha da önemli bir şeyin değiştiğini hissetmişti ve niye olduğunu bilmeden, nasıl söyle-

[1] Tejo: Bir çizgiye ya da kalın içine atılan yassı taşlarla oynanan bir oyun (Ç.N.)

yeceğini bilmeden Johnny'yi yatağa çekti, kemerini gevşetti, bir an sonra ikisi de çıplaktı, siyah ve beyaz, damlayan gökyüzünün altında öğlen vakti sevişiyorlardı. Dina ateşliydi, Johnny kalçalarına, dudaklarına, sırtının derisine, diline taze ısırıklar kondurabilsin diye bedenini elinden gelen her yolla ona uydurdu, sonra da dişlerini geçirmesi için taş gibi sert bisküviler getirdi, yatağın baş ucundan sarkan Johnny bunları acımasızca son kırıntısına kadar öğüttü.

Dina sessizce Johnny'yi seyrediyordu. Her şeyi tamam bir erkeğe bakmanın güzel bir şey olduğunu düşündü ve Nacho Silvera, ellerinin arasında canı ne zaman isterse kendi dans müziğini çalabileceği o devasa Japon malı müzik setiyle ortaya çıktığı zaman, kadınının karşısında kendini aynı böyle güçlü hissetmiş olması gerektiğini fark etti.

"Bana şarkı söyle," deyip aynı güdüyle çarşafların arasından fırladı, bir elinde banyo aynası, ötekinde gitarla geri döndü.

Ve Johnny şarkı söyledi. Uzaklardaki hüzünleri hissediyormuş gibi kaşlarını çatıyor, Dina'nın karnına dayadığı aynadan yansıyan yeni, eksiksiz yüz anlatımlarını deniyordu, sonra üzerine tam bir doygunluk havası geldi.

Sarsılan Dina, "Seni çılgın Siyah," diye mırıldanırken sanki güzel bir kuşkuya kapılmış gibi hareket eden başına bakıyordu. Johnny'nin parmakları yerlerinden kalkıp gitarın tellerinin üzerine inerken gücü tükendiği için tuğla duvara yaslanan kasları zayıfların o kuru ateşiyle parlıyordu. Sonra Johnny en küçük bir gülümseme izi olmadan, "Hayaletler Yoktur" adlı şarkının o çok karanlık, ağır ve anlaşılmaz doğaçlamalarından birini söylemeye başladı. Dina'nın bu mısraların birer birer kemiklerine işle-

diğini hissetmesine çalışıyordu, her zaman yaptığı gibi bunları Mississippi plantasyonlarına kadar uzanan, harika bir cumartesi günü tatlı-serseri Tammy tarafından Daguerre'ye taşınan, onun da dehası sayesinde kapıp Chanteclere'nin saf kızlarını deliye çevirebildiği o kapkara hüzünle söylüyordu.

Ama Dina'nın tepkisi çok farklıydı. Çıplak, bembeyaz, çömelmiş, topuklarının üzerine tünemişti, Johnny'nin ritminin akıcı temposuna kendini bırakmış hareket ederken aynayı elinde tutuyor, Johnny özellikle şarkının sonunda çenesini tavana kaldırıp, *"Ay, ay, ay, fantasma de novela, sube yno ceses de subir"*[1] diye neredeyse inler gibi şarkı söylediğinde diş etlerinin arasından belli belirsiz seçilen dişlerine bakıyor ve ne kadar çabalarsa çabalasın ona asla aydınlık bir gün göstermeyecek bir yaşamdan Johnny'yi vazgeçirmekle gerçekten iyi bir şey yaptığına giderek daha çok emin oluyordu.

Johnny şarkısını bitirdiğinde, yatağın iki ucundan sanki hayali bir amfinin ötesinden bakarmış gibi birbirlerinin gözlerinin içine bakmaya başladıklarında, Johnny tartışmanın yararsız olduğunu, biliyordu. Tüm bunlarda bulanık bir aldatıcılık vardı ve artık Dina'yı eskisinden daha az sevdiğini anlaması için hiçbir sözcüğe ihtiyacı yoktu.

Yavaşça gitarını yana koyarken, "Sence benimle ne yapacaklar?" dedi bir yanıt beklemeden.

Dina da bilmiyordu. Bildiği tek şey Johnny çiseleyen yağmur altında barakalardan dönüp de verandadan içeri girdiği andan itibaren; yatakta bacaklarını birbirlerine doladıklarında da, şarkı söylediğinde de, tek bir kez bile yürekten gülümsemediğiydi. İçinde gerçek bir umutsuzluk uyanmaya başlamıştı.

[1] Ay, ay, ay hikâyelerdeki hayalet, yüksel ve yükselme artık (Y.N.).

Johnny bir süredir ruhunu allak bullak eden işkenceler çekiyordu, onu elinden tutup zafere götüreceklerini söyleyenlerin ona genç bir oğul gözüyle mi, yoksa bir yarış atı gözüyle mi baktıklarından emin değildi.

Onu Mosquitoslu yepyeni bir adama çevirmeyi amaçlayan öğütleri harfî harfine yerine getirmeden önce, çok fazla soru sormanın saygısızlık olacağına karar vermiş olmasına karşın, bir yürek atımı gibi hızlı ve tam yerinde oynanmış sahnelerle dolu bir yakın geçmişi pazara çıkardığı kuşkusu onu derinden sarsıyordu. Ufukta yaşamının öncekinden daha az dehşet verici olacağına dair hiçbir şey yoktu.

Cumartesi geceleri belli nesnelerin her biri –kemik tarak, yatağın altına sokulmuş çizmeler ya da denizciler azizinin madalyonu– Chanteclere'de göz kamaştırıcı bir gösteriye hazır bir şekilde canlanıyormuş gibi göründüklerinde utançtan deliye dönüyordu.

María Teresa de Australia abartılı bir endişeyle küçük altın saatine bakarak, "Seni bekliyorduk, *gaucho*," derdi.

Ve tepeden tırnağa gümüşlere ve siyahlara bürünmüş Johnny sahneye fırlayıp şarkı söylerken Tomé Cara de Humo alüminyum tepsisindeki şişeleri bıraka bıraka, masaların arasında bir tavşan gibi sıçrayarak dolaşırdı.

Üstat Di Giorgio'ya derslere gidip gelirken böyle düşünceler her seferinde aklına geliyordu. Bunlar okaliptus ağaçlarının kalın kabukları gibi bir etki yapıyor, onu kendi içinde dolaşmaya gönderiyordu, bu yüzden meydanda genelevden tanıdığı birileriyle karşılaşmaktan ya da geceleri kasabanın sarı humma zamanlarındaki kadar boş olduğunu fark etmekten kaçınmak için kendine yeni bir yol çizmişti.

Yalnızca iki durumda gözleri dışarıda neler olup bittiğini görecek kadar açıldı ve eğer büyü için üç kez olması gerekiyorsa bu bir süre sonra, Johnny işlerin ne durumda olduğunu neredeyse hiç fark etmeden olup bitti.

İlki polisiye öyküler dinlemekten geri dönen Rahip Freire'yle öğle uykusu saatinde karşılaşması ve rahibin şarkı derslerinin nasıl gittiğini sormasıyla gerçekleşti.

Johnny sinirlenmişti çünkü daha önce rahiple hiç sokak ortasında konuşmamıştı. Öfkesini göstermemeye çalışarak son derslerinin bir yandan yürürken bir yandan da soluğunu düzenleme alıştırması olduğunu anlatırken, bütün karşılaşma boyunca boynundan sallanan madalyonu evirip çevirmeden duramadı.

"Azizle oynayıp durma evlat," dedi Rahip. "Artık kendi ayaklarının üzerinde durmanın ve en ufak şeylerde azizine koşmayı bırakmanın zamanı geldi."

İkincisi bir öğleden sonra, artık soluk alma alıştırmalarını tamamladığı için melodileri dişlerinin arasında bir marangoz kalemiyle söylemeye başlamak için üstadın evine giderken oldu.

İlkokulun geri kalan öğretmenlerini yalnızca uzaktan tanıyor olmasına karşın yaşlıca Erminia'yla karşılaşmak onda sevdiği birini uzun süre görmedikten sonra birdenbire onu bir tabutun içerisine tı-

kılmış gören birinin hissedeceği türden bir etki uyandırmıştı.

Öğle uykusu sessizliğinin verdiği dalgınlıkla kasabanın üç öğretmeninin yaşadığı eski ve büyük evin çevresini kuşatan askeri bir operasyonun içine dalmıştı. Kollarını sıvamış, elinde tabancasıyla eve giren Albay Valerio'nun iki yanında köpekler vardı. İçeride kimsenin bilmediği birtakım şeyler olurken kanvas örtülü bir pikap omuz omuza sokağı kesen nöbetçilerin arasından geçti, ön kapıdaki sardunyaların karşısına park etti, içinden bir düzine adam inip bahçedeki bitkilerin arasına dağıldı.

Çok geçmeden jandarmalar uygun adım dışarı çıktıklarında aralarındaki üç kadının kafaları öyle bir şekilde örtülmüştü ki Johnny aralarından hangisinin Kore Savaşı sırasında, Dina'nın ölmüş babasının da katılıp mikrofon karşısında şarkılar söylediği yardım konserlerini düzenleyen Müdire Erminia olduğunu çıkartamadı.

Yemek masasının başında müzik notalarını düzenlemekle uğraşan Üstat Di Giorgio Johnny'nin gördüklerini anlatmasını sırtı dönük dinledi.

Ona dönüp, "Bak evlat, üzüldüğünü anlıyorum," derken yüzünde Johnny'nin daha önce hiç görmediği sert bir anlatım vardı. İtalya'nın benzer durumlarda kaldığı zamanlardan, kendisi gibi dikkatli bir adamın böyle bir cehennemden başına bir şey gelmeden nasıl çıktığından söz etti kısaca. Bu kadınlar Johnny'nin kaldırımda gördüğü olaya neden olmak için bir şey yapmış olmalıydılar, ama bu Johnny'yi bir gün Ulusal Festival'de bir yer edinmek için çalışmasından alıkoymamalıydı.

Sonra üzerinde dev harflerle *Besame Mucho* yazan notaları uzattı, topuklarıyla taşların üzerinde

tempo tutarak şarkı söylemeye başladılar.

Saatler sonra, yemek masasında, bir tabak bezelyenin karşısında, Johnny Dina'ya Erminia'nın öğretmenlerin evinden nasıl dışarı çıkarıldığını anlattı.

Dina gözünü bile kırpmadan, "Bir nedeni olmalı," dedi. "Birtakım hiç anlamadığımız şeyler kulağımıza çalınsa bile şans senden yana dönmüşken sen yalnızca kendi yolunda devam et."

"Bu kulağıma çalınan bir şey değil kadın," diye karşı çıktı Johnny. "Gözlerimle gördüm."

Dina özellikle o olaydan söz etmediğini söyledi. Daha o sabah kendisi çiçek saksılarındaki yaban otlarını temizlerken, iç çamaşırlarıyla dışarı çıkıp karnını kaşıyarak onun çalışmasını izleyen Doktor Fronte'nin söyledikleriyle ne demek istediğini tam olarak anlayamadığını düşünüyordu.

Doktor Fronte bitkileri temizlemek için çömelmiş olan Dina'nın kalçalarından gözlerini hiç ayırmadan, "Birkaç yıla kadar artık buralarda hizmetçilik yapmadığın için bana teşekkür borçlu olacaksın," demişti.

Doktora alçakgönüllü bir saygının bütün işaretlerini taşıyan çekingen bir gülümsemeyle bakan Dina, "Ne kadar iyi," demişti.

Yine de bu sözlerin ne anlama geldiğini çıkaramamıştı, çünkü bunun ardından Doktor Fronte karısı kalkmadan önce yüzünü yıkamak bahanesiyle içeri girmişti.

"Benim söz ettiğim şey buydu," dedi Dina çinko kapta yemek tabaklarını yıkarken. Ama bütün bunları kendi başına da düşünebilirdi, çünkü Johnny sessizce verandaya çıkmış, yıldızların altında kendi kendine yazgısını uzmanların eline bırakmanın göründüğü kadar iyi bir fikir olup olmadığını soruyordu.

Johnny gözünü kısıp kerpiç duvarın yarığından baktığında, Dina'nın *Son Günbatımı* filminde sırtını bir saman yığınına dayamış sevgilisinin bluzunun düğmelerini çözen Kirk Douglas'la karşılaşıp şaşıran Dorothy Malone gibi geldiğini gördü. Ağır ve dalgın adımlarla Doktor Fronte'nin evinin sabah temizliğinden dönen Dina, Dorothy Malone ve komşular gibi durup endişeyle Nacho'nun çocuklarının koşarken askerlere tehlikeli ölçüde yaklaşmalarını, sonra hızla geri kaçıp çığlıklar atarak domates bitkilerinin arkasına saklanmalarını izledi. Johnny çatlağın arkasından, korkudan yapmıyorlar bunu diye düşündü hayranlıkla, daha çok askerlere böylesine yaklaşıp onları kızdırmanın ne kadar büyük bir cesaret istediğini bildiklerinden yapıyorlar. Titrek bir esintinin hasır çatılardan yükselen odun dumanıyla karıştırdığı keskin, kızgın ve vahşi çocuk sesleri bir gelip bir gidiyor, yitik adamın payına adaletsizliğe karşı acı bir yakınma düşüyordu.

O cumartesi gününe kadar Johnny Nacho Silvera için farklı düşünüyordu – bisiklet üzerinde çok iri duran, hiç de övündüğü kadar göz kamaştırıcı bir kuklacı olmayan, dost canlısı bir dev. Johnny Nacho'nun dünyanın bu halinden pek şikâyeti olmadığına, değişikliğin biraz canını sıkacağına inanmıştı, çünkü bir

değişiklik Nacho'ya artık imkânsız hayaller kuramayacağını gösterebilirdi.

Mate'sini sinirli bir şekilde ellerinin arasında ovalayan Johnny, Nacho Silvera'nın aslında yalnızca bir ekmek ve sosis satıcısı olduğunu, üç blok ötedeki incir ağaçlarını sarsan hoparlörleriyle o Japon malı müzik setini evine yerleştirdiği andan itibaren de komşularının gözünde tüm hayallerini gerçekleştirmiş sıradan biri olduğunu düşündü. Nacho'nun yaşamdan istediği ocağın üzerindeki tencerede fasulye kaynamadığı için başının etini yiyecek biri olmadan, iç rahatlığıyla geceler boyu oturup Karayip istasyonlarını dinleyebilmesine yetecek kadar sosis satmaktan daha fazlası değildi.

Onu çok az tanımasına karşın, birkaç bakışıyla Johnny'de kalıcı bir saygı uyandırmıştı ve Johnny ne zaman üç tekerlekli, dumanı tüten el arabasının kaldırımdan Chanteclere'ye doğru gittiğini görse bu saygı daha da büyüyordu.

Belki barda bir masanın başında kadeh tokuşturma fırsatını hiç bulamamış oldukları için, belki de sosis satıcısı kırgın insanlardan ve duygusal hikâyeler anlatanlardan hoşlanmadığı için; Johnny onun gözlerinde hep aynı gülümsemeyle, dramatik bir havayla söylediği, "Siyah, senin yakışıklılığın ve benim cesaretimle bu gezegende ikimiz için bir gelecek olmalı mutlaka," sözleriyle kendisinin de her zaman dahil edildiği planların derinliklerinden habersiz kalmıştı.

Ama bu kadarı Terelú gibi bir üçüncünün araya girmesine, sızlanarak konuşmanın ortasına dalıp hiç durmadan cennette fahişelere de bir yer olup olmadığını sormasına, devasa adamın sonunda sabrının taşmasına ve topukları ensesini dövecek kadar hızla koşarak barı terk etmesine yetiyordu.

Ve böylece sohbet başka bir sefere erteleniyor, Nacho'nun geçip gitmeyi amaçladığı kasabalardan çaldığı öykülerle giderek daha da karmaşıklaşan ve uzayan bir Mosquitos öyküsünü anlatan, kabaktan yapılmış güleryüzlü kuklalarla Amerika'da bir kukla gösterisi turnesine çıkma hayalleri yarıda kesiliyordu.

İçinde yanan bir gaz ocağı ve sosislerin cızırdadığı bir tava gizleyen garip, rengârenk el arabasına takılı yarım bisikletine binerken, "İlk önce Buenos Aires olacak!" diye seslenirdi kaldırımdan.

Sonra gaz lambasıyla aydınlanan sokaklar boyunca birkaç saat daha pedal çevirmek üzere karanlığın içinde gözden kaybolur, en sonunda mallarının kalanını satmak üzere film bitmeden önce Daguerre'nin kapısının önüne gidip dururdu.

Ama perşembe gecesi, her zamanki gibi dolu el arabasının pedallarını çevirerek uzaklaşan Nacho arabayı meydanın bir yanına bıraktı, karısına ve dört çocuğuna onları terk etmesiyle ilgili hiçbir açıklama yapmaksızın kasabadan kayboldu.

O gece ve ertesi gün gizemli bir olay gibi görünen bu durum cumartesi günü ciddi mutfak etkinliklerinin ortasında -yemekler sularını çeker, erkekler ellerinde birer sabunla enselerindeki pisliği ovalarken- birden silahlı askerlerden bir birlik Silvera ailesinin kulübesine doluşunca aydınlandı.

Yollarına çıkan tavukların kafalarını ezerek gelen yeşilli adamlar öndeki Hollanda tarzı kapıyı tekmeleyerek açtılar, sonra Johnny mutfaktaki gözlem noktasından onların Nacho'nun devasa müzik setiyle dışarı çıktıklarını, çaresizce kollarını sallayarak karşı çıkan Nacho'nun karısının da peşlerinden gittiğini görebildi.

Tam Dina kendi kapısından içeri girdiği sırada askerler seyyar sosis satıcısının karısını eski bir cemsenin arkasına sokuyorlardı, sonra kanvas örtüyü indirdiler, arabanın arkasından dehşet çığlıkları atan çocukların sesleri arasında geldikleri gibi uzaklaştılar.

"Böylesine olağandışı ne yapmış olabilir ki?" diye sordu Johnny takma dişlerini damağında şaklatarak.

Yokuşu tırmanırken harcadığı çabadan yüzü kızarmış olan Dina içi sabunlu su dolu bir leğeni sandalyesinin önüne koydu, kızarmış ayaklarını suyun içine daldırdı. Rahatlamış bir iç çekişle mavi gözlerini Johnny'ye çevirdiğinde, erkeğin olan biteni anlayamadığı için üzgün ve kafasının karışmış olduğunu gördü.

"Neyin var senin?" dedi.

"Neyin var senin demekle ne demek istiyorsun? Benim hiçbir şeyim yok," dedi Johnny. İçine kapanık, tedirgin bir sesle konuşuyordu. "Yalnızca evinde bütün bunların olması için Nacho'nun ne yapmış olabileceğini soruyordum."

"Nacho'ya hiçbir şey olmadı, çünkü ortadan kayboldu. O Japon müzik seti yüzünden hepsi. Hani Nacho'nunki... yani eskiden onun olan. Bunu yalnızca kısa dalga istasyonlarını dinlemek için edindiğini söylüyorlar ve buna izin yok," diye somurtkan bir şekilde açıklarken Dina'nın sözlerinde öfke vardı. O cumartesinin mutfak penceresini açıp babasının ilginç bir adam olduğunu hatırlayarak kendine güzel ve renkli bir geçmiş çizebildiği, yemeğini hazırladığı sırada üç kulübe ötede yaşayan o dev adam sayesinde kulakları sağır edici bir tango müziği programı dinleyebildiği son gün olduğunu biliyor ve

tepeyi tırmanırken içinde hissettiği hüznü kendine saklıyordu Dina.

Ayrıca iyi niyetinin kötüye kullanılmasından, aşağılık bir şekilde kandırılmış olmaktan dolayı da kendini huzursuz hissediyordu. Aylardır onu büyüleyen, inanılmaz sesler ve göz kamaştırıcı imgeler çağrıştıran, bir yığın çingenenin sağduyularını yitirmelerine neden olabilen o güzelim alet altı pilli bir suç aracından başka bir şey değildi demek ki!

Ponza taşıyla bütün gücüyle ayak parmaklarını ovan Dina, "Onun için Nacho'nun canı cehenneme," diye sözlerini bitirdi.

"Nacho'nun canı cehenneme derken ne demek istiyorsun?" dedi Johnny şaşkınlık içinde. "Kısa dalga dinlemenin ne zararı var?"

"Ne zararı varmış?" diye onu taklit etti Dina. "Zararlı çünkü kısa dalgada hükümete karşı konuşuyorlar."

"Kim konuşuyor?" derken Johnny ilk kez kendi tek dalgalı Spika'sının güçsüzlüğüne üzülmüştü.

"Onlar, yani Ruslar," dedi Dina. Sonra ayaklarını leğenden çıkardı, ıslak ıslak *alpargatas*'larının içine soktu.

Johnny'nin aklına Daguerre'de bir filmde gördüğü Direnişçi bir Fransız çiftçi geldi. Her gece, ailesi dinlenirken adam bir fener alıp ineklerin uyuduğu ahıra gidiyor, Normandiya Çıkartması'nın şifreli yayınlarını dinleyebilme umuduyla, saman çuvallarının arasında sinirli ve sabırsız bir şekilde bir radyonun gizli parçalarını birleştiriyordu.

Hemen hemen filmin sonlarına doğru, sinyalin gönderildiği gece çiftçi gocuğu ve postallarıyla mutluluktan sarhoş uyuyakalmış, avazı çıktığı kadar Londra'da son zamanların en gözde müziklerini ça-

lan radyosuyla bir ineğin altında uyurken iki Alman tarafından yakalanmıştı.

Johnny kaçak gezgin sosis satıcısına derin bir saygı duyuyordu, çünkü eğer Normandiya Çıkartması'nın sinyallerini bekleyen Fransız çiftçi değil de son günlerdeki olaylara bakılacak olursa Fransız gibi çenesi düşük olmadığını göstermiş olan Nacho Silvera olmuş olsaydı, Almanlar o çiftliğin önünden hiç kimseyi yakalayamadan geçip giderlerdi gibi geliyordu Johnny'ye.

Böylece Johnny mutfağı cömert insanlığıyla doldurarak sessiz kaldı, gözlerini Dina'nın ayaklarına, *alpargatas*'ının ıslak kumaşından çıkıntıları seçilen çıplak ayakparmaklarına dikti.

Dina yemeği pişirmeye başlamak için gaz ocağına gaz doldururken Nacho'nun kaçmaya çalışmasının bir yararı olmayacağını, çünkü er ya da geç askerlerin her neredeyse onu yakalayacaklarını söyledi.

Johnny son sözün henüz söylenmemiş olduğunu düşündü. Kendi çılgın hayal gücü, bataklıkların arasından yürüyüp dosdoğru Almanların arasına dalan o Fransızların anıları ona umut veriyordu.

Verandaya çıktığında Silveraların sessizleşmiş kulübelerine bakarak uzun süre durdu. Çocuklar ortalarda görünmüyorlardı. Nacho şimdi çok uzaklarda, belki de Buenos Aires'de olmalıydı. Kötü tıraşlı bir işadamını kuklalarının gezegenin üzerinde her yerde görülmeye değer olduğuna ikna ederken hayal edebiliyordu onu.

Sonra boş kasımpatı saksılarından birini tekmeleyip kendine bu öyküde Fransız rolünü kimin oynayacağını sordu.

Silveralardaki olaydan birkaç gün sonra Albay Werner Valerio barakalardaki ofisinde sivillerle ilgili dosyaları elden geçirirken bir soruşturma subayı, kendi görüşüne göre şarkıcı Johnny Sosa'nın ilk yanlış adımını atmış olduğunu söylemek için yanına geldi.

Albay adama köşede bir yere, ökaliptus ağaçlarına bakan pencerenin yanına oturmasını işaret edip uzunca bir süre Rahip Bartolome Freire'nin yeni tamamlanan gizli dosyasını karıştırmayı sürdürdü.

Gelen subay ağaçları seyrederken, Albay eskiden sivil yetkililerin çalıştıkları bu yerdeki askeri hizmetinin ona sağladığı tek şeyin, insan ruhunun ince işlenmiş yüzeyi ile özürlü derinlikleri arasındaki engin uçurum hakkında bitmeyen sürprizlerle karşılaşmak olduğunu düşünüyordu acı acı. Yoksa, diye düşünüyordu, Rahip Freire gibi bir adamın özel kitaplığında tanrıbilim ve ruhsal fenomenleri anlama üzerine tek bir kitap bile bulunmaması bir yana, kitaplığın Albay'ın asker barınaklarında bile görmediği kadar çok çeşitli pornografik eğlence çalışması içerdiği kimin aklına gelirdi.

Bir dizi raporun bildirdiğine göre, rahibin kutsanmış evinde, açık saçık *Tit-bit* dergileri, *Rus Prensesleri*'nin üç Şili versiyonu, Vergara Mercado'nun on bir ciltlik terör sözlüğü, milli marş yazarının

utanç verici "Kamışın Savunması"[1] adlı şiiri ve yirmilerde Marcial Lafuente Estefania tarafından yazılmış ilk batı tarzı roman olan *Vadi Kraliçesi* gibi duygusal çekicilik içerdikleri açık sayısız kitap duvardan duvara diziliydi.

"Şimdi artık mezarda huzura bile inanmaz oldum," dedi Albay Valerio iğrenircesine. Dosyayı hızla kapatıp masasının en alt çekmecesine fırlatırken bir dahaki sefere rahiple karşılaştığında nasıl tepki göstereceğini merak ediyordu.

Ökaliptüs ağaçlarının tepelerini seyrederek durdu. Kendilerine çok küçük gelen bir kuş yuvasındaki saksağan sürüsü büyük bir yaygara koparıyordu. Albay silkinip bitkinliğini üzerinden attı, gözlerini indirip sandalyede oturan adama Johnny Sosa'nın attığı yanlış adımlar meselesinin ne olduğunu sordu.

Adam üst dudağının üzerindeki diken gibi bıyıklarını kıpırdatıp ayağa kalktı, kendisine izleme görevi verilen şarkıcının tepenin yamacındaki kulübesinden erken saatte çıkıp sabahı geçirmek için Euskalduna adlı bara gittiğini, burada müşterilerin önünde birtakım garip sözler ettiğini bildirdi.

Albayın yüzünde acıyla yıkım arası bir anlatım belirdi, yeniden dönüp saksağanlara bakmaya başladı. Bu kuşlar daha iyi düşünebilselerdi, yuvalarını şimdi yaptıkları gibi aşağı doğru değil iki yana doğru genişletmenin bir yolunu bulurlardı, dedi kendi kendine.

"Garip sözler?" dedi gözlerini ağaç tepelerinden ayırmadan. "Ne tür garip sözler?"

---

[1] Francisco Acuna de Figueroa 1833'te resmi olarak ulusal marş ilan edilen mısraların yazarıdır. Aynı zamanda "Apologia del carajo - Kamışın Savunması" başlıklı uzun bir pornografik şiir yayınlamış ve penis anlamına gelebilecek yüzden fazla sözcük kullanmıştır. Bu şiir diktatörlüğün son yıllarında yeniden ortalarda dolaşmaya başlamıştır (Ç.N.).

Bu doğruydu: "İhtiyar Di Giorgio'ya geri dönmeyeceğim." Johnny meydandaki bara gitmiş, Basklı'nın günün ilk şekerkamışı likörünün mide bulantılarını bastırmak için tertemiz bir cam kavanozdan çıkarıp sunduğu katı yumurtalardan birine tuz ekerken de aynen bu sözleri etmişti.

Bara dayanmış duran adamlardan -erkenden kendi dertlerine dalmış iki esmer adam, hiçbir geleceğinin olmamasından hoşnutsuz bir yol müfettişi, oğlunun o gün serbest bırakılacağı umuduyla her çarşamba ayin yapar gibi Mosquitos merkezine yürüyerek gelen sütçü Romeo Toss ve bıyıklarını buran adam- hiçbiri bu söze aldırmamışlardı, hatta, "Bu senin sorunun arkadaş," diyecek kadar bile önemsememişlerdi.

Johnny'nin bakış açısından, bu karara tanıklık etmek için bütün kasaba, her yaştan insan, dostları, düşmanları, genelev kadınları ve tanıdık polislerin hepsi tenha bara doluşmuş olsaydı, ama ardından bu konuda hiçbir şey söylememiş olsalardı en iyisi olurdu.

"Artık Di Giorgio'ya gitmeyeceğim Basklı," diye yinelemişti büyük bir keyifle.

İnsan Johnny'de bir tasarıyı, bir planı geliştirmenin derin doyumunu, görünürde hiç önemi olmayan bir anda -öylesine yürürken ya da ölü bir dalı koparırken veya sol kolunu kareli bir ceketin koluna sokarken- bütün varoluşu yadsıma yeteneğini ortaya salıveren birinin üzerinde parlayan o ışıklı büyülenme anını görebilirdi. Eğer canı öyle çekiyorsa, o sabah gökyüzü fırtına bulutlarıyla kaplı olsa bile yağmur yağmayacağına karar verme yeteneği.

Euskalduna'daki Basklı iki şarkıyı bile aynı şekilde söylemeyen Johnny'nin canının yeni bir şey öğrenmek istememesine şaşırmamıştı. Küçücük bir

çikolata parçası gibi okula gittiği günlerden beri onun büyüyüşünü izlerdi, çalışma azminin meydandaki fuarda kafeslenmiş tavukları ya da yerden topladığı elmaları satmaktan daha öteye geçmediğini biliyordu. En azından cumartesi geceleri Chanteclere'de şarkı söylemeye başladığından beri, turşu tenekesinin içinde karısının sırtından geçindiği yolundaki dedikodulara engel olmaya yetecek kadar para toplayabildiği için Basklı ona değer veriyordu. Ama bar sahibi Johnny Sosa'nın, Üstat Di Giorgio ve Albay Valerio'nun öteki uşaklarının elinde Lucho Gatica'nınki ya da Antonio Prieto'nunki gibi bir kariyer yapmak niyetiyle sürdürdüğü bu alçakgönüllü yaşamı bırakmış olduğunu, önceden onun için ayarlanmış zaferlerle Ulusal Festival'e katılacağını öğrendiğinde Johnny gözünden düşmüştü.

"İkinci elden şarkılar söylemek onu hiçbir yere götürmez," demişti Basklı o zaman. "Johnny'yi bozacaklar, o da başka bir sürü Siyah gibi iç çekip mırıldanmaya başlayacak."

"Çok yakında onu işçi tulumu içinde subayların bahçelerini çapalarken göreceğiz," dedi barın müdavimlerinden biri.

"Albay'ın karısının onu çarşıya gönderdiğini görür gibi oluyorum," dedi öteki.

"Bir gün kendini açığa vuracak, yakayı ele verecek, canını çıkarana kadar dövecekler, kadını elinden alınacak ve Siyah için her şey bitmiş olacak," dedi Basklı.

İhtiyar Di Giorgio'nun bolero derslerine gitmemekle ilgili sözler iki kez yinelendiğinde, Euskalduna'nın Basklısının gözlerini kaldırıp bir yumurta daha soyan Johnny'ye baktıktan sonra omuz silkmesinin nedeni buydu.

Aklına gelen tek söz, "Sorun çıkacak," olmuştu.

Pencereden saksağanların şamatalarını izleyen çalı bıyıklı subay, "Basklı barmenin bütün söylediği bu oldu," dedi sesini alçaltarak.

"Peki ya Siyah, o ne dedi?" diye sordu Albay.

"Hiçbir şey. Hiçbir şey söylemedi. Tek yaptığı şey gülerek bizim ona verdiğimiz yeni dişlerini göstermek oldu, sonra katı pişmiş yumurtasını yiyerek bardan ayrıldı. İşte, hepsi bu kadar Albay," dedi, Albay dışarıyı izlemeyi sürdürürken. Kafasından okaliptus ağacı, saksağanlar ve onların askeri verandayı çer çöp içinde bırakmaları konusunda acımasızca düşüncelerin geçtiği belliydi.

"Peki, bütün bunlar için sen ne düşünüyorsun?" diye sordu Albay Valerio.

Bu soruyla şaşıran öteki subay gözlerini yeniden masaya çevirdi.

"Bence bu yanlış, Albay," dedi saçını düzelterek. "Bence insan bindiği dalı kesmemeli. Örneğin, biri tutup da sizin şu Siyah haine verdiğiniz gibi dişler hediye etmiş olsaydı bana, ki kesinlikle işime yararlardı, özellikle de azı dişleri olurlarsa, her fırsatta sizin sayenizde bu dişlerle bisküvileri hatta tahtaları bile çiğneyebildiğimi söylemekten utanmazdım. Ama bu Siyahlar nasıldır bilirsiniz Albayım, çünkü söylüyorum size eğer ben olsaydım..."

"Şarkı söyleyemiyor olman çok yazık," diye onun sözünü kesti Albay.

Kapının önünde birden onun yanlış yere konmuş kötü bir heykel gibi belirdiğini gördüğünde, Tomé Cara de Humo başını öne eğip temizlik bezini işe koştu, bira şişelerinin tozlarını almaya, bar tezgâhındaki ıslaklıkları silmeye girişti. Tamam, tepeden tırnağa siyahlara bürünmüş, gümüş madalyonlu, görkemli yalnızlığı içindeki figürü gördüğüne sevinmişti, ama eğer Johnny o kapıdan içeri adımını atarsa kuş yemiyle kandırılmış bir kuş kadar budalalık etmiş olacağını ve daha da kötüsü Johnny'nin Chanteclere'yi tümüyle kapatmak için bekledikleri gerekçe olacağını biliyordu. Bu yüzden henüz onu hiç kimsenin görmemiş olması için, bu salağın durup bir düşünmesi, dönüp gitmesi ve ona dişleri verildiği zaman dayatılan yasağı çiğnemeden gecenin içinde kaybolması için dua ediyordu.

Ama Terelú onu gördü.

Portekiz şalına sarınmış, yumrukları memelerinin bulutlu derinliklerine gömülmüş olarak soğuk bir sesle, "İçeri girme Johnny," dedi. Tomé Cara de Humo gibi o da Johnny içeri girerse Chanteclere'nin işinin biteceğini bildiği için, bunu söylerken korkularını önünde duran vermut bardağının dibine gömmüştü, iri siyah gözlerini yeniden yukarı kaldırdığında genelev azizinin yeni bir mucizesi sayesinde Johnny Sosa'nın ortadan kaybolmuş olacağını umuyordu.

Siyah'ın kendini ucuza sattığını, isteye isteye yaşlı, pezevenk kılıklı Üstat Abraham Di Giorgio'nun kanadının altına girdiğini düşünenler arasında olan Celeste haince, "Gelsene içeri kasabalı çocuk," dedi kendi kendine.

Johnny'nin kendini ateşe atmak istediğini bilen María Teresa de Australia, "Olduğun yerde kal tatlım. Evine git," diye yalvardı.

Ama iki farklı istekle birbirlerinden ne kadar ayrılmış olurlarsa olsunlar, herkesin dikkati yeni gelenin uzun yıllar sonra gelip de çocukluk evinden içeri bakmak isteyen biri gibi salonu gözden geçirmesine yetecek kadar uzun süredir kapı ağzında dikilen bir çift parlak çizmesine yönelmişti.

Sonra, Johnny elleri ceplerinin derinlerinde ilk adımı attı ve içeri girdi. Ardından ikinci ve üçüncü adımları attı, masaların arasından dikkatle ilerledi, selam vermekte kullandığı elini sigara dumanlarını uzaklaştırmak için yavaşça cebinden çıkardı, en derin üzüntülerin ortasında bile dehşet uyandırabilecek kusursuz dişlerin verdiği güçle, girişini muhteşem bir gülümseme armağan ederek tamamladı.

Posta memurlarından biri muzır bir ifadeyle eski gazetelerle örtülü, üzerinde hâlâ, paraların atıldığı turşu tenekesi duran tabureyi çenesiyle göstererek, "*Opa*, Johnny," dedi.

"Sorun yok ihtiyar," derken Johnny görünmeyen diş etlerini ovuyordu. Bara ulaştığında tezgâha dayanmış müdavimler onun için yer açtılar, Johnny dostlukla zafer arası bir tavırla selam vermek için Bronx'ta çalışan Siyahları gösteren filmlerde gördüğü gibi avuçları yukarı dönük ellerini Tome Cara de Humo'ya uzattı. Garson istemeye istemeye bu avuçlara kendininkilerle iki kez vurdu, Johnny kocaman

bir gülüşle arka tarafta altlı üstlü düzgün sıralanmış dişlerini herkesin görebilmesini sağladı.

"Nasılsın Tome? Söylendiği gibi burası artık eskisi kadar sıcak değil," diye ona selam verdi Siyah.

Ona bir bira veren barmen, "Şöyle böyle Johnny, biz görevimizi yapıyoruz," dedi. Terelú yanına sokulup omzunu şefkatle okşadı ama hiçbir şey söylemedi. Celeste de kalkmış yanına geliyordu, yolda şeker gibi bir sesle onu iğneledi.

Dişlerinin arasından, "Albay senin bu kadar geç saatte ayakta kalmana izin verdi demek?" dedi.

"Teşekkürler canım. Et suyunu tatlandırmaya gerek yok," diyen Johnny gecenin geri kalanında onun varlığını unuttu. Ama havadaki düşmanlığı, bulanıklığı, gecenin içindeki değişiklikleri hissedebiliyordu. Birasını sessizce bırakıp bir süre boş raflara, kadınların girip çıktıkları arka odanın aşırı hareketsiz duran perdesine, cumartesi gecesinden çok salı gecesini andıran masalara, kuzeyden gelen karışık ırklardan yeni insan gruplarına baktı, kendi kendine "sivillerini çekmiş askerler" diye düşündü.

Terelú alçak sesle, "Chanteclere'yi kapatacaklarını söylüyorlar," dedi kaygı tonu taşıyan ve Johnny'nin düşmandan bolerolar ve başka melodiler öğrenmek için genelevi terk ettiğinden beri pek çok şeyin değiştiğini anlamasına neden olan sözcüklerle.

Johnny omuz silkti ama saygısız bir tavırla değil. Chanteclere'nin Melías Churi'nin, öğretmen Erminia'nın ve öteki öğretmenlerin, Romeo Toss'un oğlunun ve bir gece yataklarına gidip ertesi gün tıpkı Nacho Silvera'nın Japon malı müzik seti ve karısı gibi ortadan kaybolan sayısız başkalarının karşılaştıklarıyla aynı açıklanamaz yazgıdan kendini nasıl kurtarabileceğini bilmediğini söyledi. Her şeye

karşın seyyar sosis satıcısının sınır nöbetçilerini atlatıp kısa dalga cihazını ve eğer şanslıysa karısını da kurtarmak için güzel bir kuşatma örgütleyeceği bilinmeyen bir ülkeye sığınmış olmasına sevindiğini söyledi Johnny.

Kaşlarını çatarak, "Aptal olma," dedi Terelú acılı bir sesle. "Nacho Buenos Aires'de, kuklalarıyla çalışıyor. Senin de biraz kafan olsa onunla birlikte olurdun. Önünde sonunda seni de ele geçirecekler."

"Senin yakışıklılığın ve benim cesaretimle bu gezegen üzerinde bizim ikimize uygun bir yer olması gerekir..." dedi Johnny Amerika gezileri üzerine konuşurken seyyar sosis satıcısının söylediği sözleri ağır ağır yineleyerek.

"Şimdi bunun hiçbir anlamı yok. Sen izleniyorsun," dedi Terelú. Barda omuz omuza oturmuş, birbirlerine bakmadan konuşuyorlardı. Terelú arada sırada vermuta parmağını batırıyor, sonra bunu emiyor, böyle yaparak geceler boyunca María Félix'e işkence çektiren belli bir ihaneti, Meksika mermeri kadar sert bir adam olan ve filmin sonunda ölen Pedro Armendáriz'in yanlışını hatırlatıyordu.

"Umurumda değil," dedi Johnny çevresine bakma zahmetine girmeden. Uzun zamandır beklenen kıyametle sonunda karşı karşıya kalanlara özgü bu kaderci tavır çok kolayına gidiyordu. "Umursadığımı mı sanıyorsun? Hayır, Tere, umursamıyorum," diye yineledi bir daha. Sonra hiç kimsenin onun görünüşünü değiştiremeyeceğini vurgularken sesi çatallandı: Nazilerin Romanya taş ocaklarından bulup çıkardıkları zavallı bir köylüyü Aryan ırkın kusursuz bir örneğine çevirmeye çalışırken yaptıklarının aynısını yapmak istiyorlardı ona. "Beni bir Hint filine çeviremeyecekler," diye sözlerini bitirdi Johnny.

Gülmemeye çalışan Terelú, "Bütün bunları da nereden çıkardın?" dedi tıslar gibi bir sesle.

"Ben bir filmde kendimi gördüm," dedi Johnny başka hiç kimsenin okumadığı bir kitabı okumuş birinin otoritesiyle. "25. *Saat*'teki Anthony Quinn."

"Sana da aynısını mı yapmak istiyorlar?" diye sordu Terelú.

"Hayır. Ama benden bir sansasyon yaratmak istiyorlar, yaz festivallerini kazanan bir bolero şarkıcısı. Neredeyse aynı şey sayılır," dedi.

"Belki sen haklısındır Johnny," dedi Terelú.

"Haklıyım. Elbette haklıyım," dedi Johnny. "Ben Mosquitos'un iki kafalı buzağısı olmayacağım," ve konuşmasını bitirdiğinde durumun ne kadar acıklı olduğunu vurgulamak için bira şişesine vurup bir nota çaldı.

"Bu korkunç bir şey," dedi Terelú buzağıyı düşünerek.

"Ama doğru," dedi Siyah. Bir an için sessizleşti, sonra Terelú'ya Dina'yla birlikte yaptıkları tek geziyi anlattı. Bir nisan ayında Verdún Bakiresi'ni görmek için Minas'a gitmişlerdi. Adak mumlarının ve kefaretlerin satıldığı bu karmakarışık kutlamalar hem göklere dua edebileceğiniz, hem de kumarla, şarkı yarışmaları ve ayyaşlıkla yeryüzündeki yaşamın tadını çıkarabileceğiniz hoş bir kutsal meydanda yapılıyordu. Ama Johnny'nin Verdún şenliğinden en iyi hatırladığı şey inananların üzerine esen serin rüzgâr ve yıkık dökük bir çadırda "Tanrı'nın son cezalarını" görmeniz için sizi içeri çağıran, rahibe benzer iki adamın gösterdikleriydi: Quebrada de los Cuervos'da bulunmuş, iki kusursuz kafası olan mumyalanmış bir buzağının dört gözündeki bakış. Zavallı hayvan büyük olasılıkla hangi yöne gideceğine karar veremediği için ölmüştü.

"Doğal bir olay, o itoğlu itler bunun Tanrı'nın bir cezası olduğunu söylüyorlardı," dedi Johnny. "Ve bu da aynı. Burada insanı bu buzağılarla karıştırabilecekler var."

Terelú ürperdi, sıcak bacağını Johnny'ninkine dayayarak bu yüzden ona çok değer verdiğini, her zaman Johnny Sosa'nın bir şeyler yapacağına, bir gün bütün Mosquitos kasabasının hoş kokulu, süslenmiş, Çin fenerleri asılı bir genelevde yalnızca Johnny'nin o en güzel Lou Brakley tarzıyla şarkı söylemesini görmek için toplanacağına inandığını anlattı.

"Borudan bok akana kadar su temizdi," dedi Johnny, barın öteki tarafında birden peydah olan kafası tıraşlı iki adamın arasından zorlukla seçilen çalı bıyıklıyı gördüğünde. "Bu gece şarkı söylemek istiyorum," dedi. "Bana baltamı getir Tere."

Kısa boylu adam yakasına küçük bir saksağan tüyü iliştirilmiş ağır, mavi kadife ceketini okşuyordu, öbürleriyle konuşmayı bıraktığında bir sigara yakıp beklemek için yakınlarda bir masaya oturdu.

Yalnızca birkaç metre ötesinde kımıldamadan duran, Terelú'nun arka odadaki pencerenin yanındaki masadan gitarını alıp getirmesini bekleyen Johnny'nin farkında değilmiş gibi görünüyordu. Boncuk gözlerini yukarı kaldırdığında Johnny çoktan taburenin üzerindeki gazeteleri ayağıyla yana atmış, sahneye alışmak için Terelú enstrümanıyla geri gelene kadar ileri geri, dörder adım atarak gidip geliyordu.

"Sen delisin benim Siyahım," derken Terelú'nun gözleri parlıyordu. Johnny cilalı Siyah Elmas'ın iyi bir gitar olduğunu, Terelú'nun sevimli bir kadın olduğunu, Chanteclere'nin ülkenin en iyi genelevi olduğunu düşündü. Oturmak için bara geri dönerken Terelú onun abanoz yüzünü kibarca iki elinin

arasına alarak öptü, usta diliyle dişlerini buldu ve bir an için Johnny kalbini parçalayan o zavallı gece kokularının yoğunluğuyla kendinden geçti.

Hazırlandığında izleyicilere döndü. Bir blok ötede, karanlık mahallenin köpekleri Chanteclere'nin solgun kırmızı ışığının arkasından yükselen canlı alkış seslerini duyup kulaklarını diktiler. Siyah Elmas'ın derin tıngırtılarını duyduklarında kafalarını yeniden yere yasladılar, çünkü ardından neyin geleceğini biliyorlardı.

Johnny, gösterisine "Melancholy on Your Knees"le ya da "Deli Şeytan'ın Yalnızlığı"yla başlamayacağına karar verirken bir yandan da, "Beni görmek için burada olmalıydın Dina," diye düşünüyordu. Yalnızca kendisinin bildiği, ama onu eski günlerinden tanıyanların anlamak için filmlerde olduğu gibi İspanyolca alt yazılara ihtiyaç duymayacağı o dilde de söylemeyecekti.

"Bu benim çocukluk günlerimden kalma eski bir şarkı ve kimileriniz bunun Tony Rovira versiyonunu biliyor olabilirsiniz," diye açıklarken Johnny hafifçe telleri akord ediyordu. Sonra dilini dudaklarının üzerinde gezdirdi, iki herifin mavi kadife ceketli adamla birlikte oturdukları masaya anlamlı bir bakış fırlattı. "Şarkının adı 'Pazar Mata Hari'si' ve şöyle başlıyor," dedikten sonra yüksek ve alçak notalardan bütün salonu dolduran öyle bir akor çaldı ki, hiç kimse başka şarkıcılara yapıldığı gibi bunun yanına vurmalıları ekleyerek değerini düşürmeyi düşünemezdi bile.

"Onu görmek ne güzel," dedi Maria Teresa de Australia bir posta memurunun kucağında oturmuş tırnaklarını yerken.

Mektup tartan adam bir filozofmuşçasına, "Bu

Siyah bir dâhi, küstah şeytanın teki," derken geri kalanlar gibi o da Johnny'nin dizlerinin, sözcüklerin kocaman ağzından sanki içeride bir melek onları gecenin içine salmadan önce hecelerine ayırıyormuş gibi çıkmasını sağlarcasına titreyişinin değerini anlamaya başlamıştı. *"De-bes darte por ven-ci-da - si me quie-res a-tra-paar - sal-e ya de mi ca-mi-nooo, - no soy co-mo los de-máaas."*[1] Mısra yerini nakarata bırakmak üzere tam bir sessizliğin içinde eriyip kaybolduğunda, Johnny açık elini tellerin üzerine koydu, boşluğu bir an için yumduğu gözleriyle doldurdu. Gözlerini açtığında bakışlarını kadınlardan yana çevirirse, batıdaki çölü geçtikten sonra California'daki ilk yerleşim yerlerine varır varmaz çocuk doğurma isteğiyle dolu, kahramanca bakışlarını göğe kaldıran birkaç kadın öncüde gördüğü o güzel olayın yeniden yaşandığını görebileceğini biliyordu.

Yine de kendini bu kışkırtmaya bırakmadı. Bir an için bulutların arasında Orion takımyıldızını parlatan kusursuz bir gülümsemeyle kirpiklerini kaldırdı, gözlerini çalı bıyıklara dikip şarkı söylemeyi sürdürdü: *"Mata Hari de do-min-gooo - donde cre-es tú que vaas - pa-ra andar te fal-ta esti-looo - y destino para llegaar."*[2] Kısa boylu adam bir kaşını kaldırdı. Şarkıların ona yöneltilmesinden hoşlanmıyordu; hele de Albay Valerio'nun iyi niyetiyle ve aşağı soydan geldikleri kesin olan sanatçılar için onu bir örnek olarak yetiştirmeye çalışan Üstat Di Giorgio'nun öğrettikleriyle alay eden Siyah bir hain tarafından bunun yapılmasından. Yanındaki adamlardan biri tek bir yudumda cinini tepesine dikti, sanki hiç

[1] Beni yakalamak istiyorsan vazgeçsen iyi olur, çekil yolumdan, ben başkalarına benzemem. (Ç.N.)

[2] Pazar Mata Hari'si, nereye gittiğini sanıyorsun, ne salınacak endamın var ne de gidecek bir yerin (Y.N).

kimseyi rahatsız etmek istemiyormuş gibi başı öne eğik yavaşça ayağa kalktı.

Johnny son akorda sinirli bir tremolo çalarak, alaycı bir duygusallıkla yineledi: *No me in-quieta co-nocerte - tu-no-sa-bes-quien-soy ... yooo,*"[1] diye sonuna kadar sürdürdü, bu sırada alkışlarla yüzü daha da aydınlanmış gibi görünüyordu.

Bardak gürültülerinin ve neşeli övgülerin arasında hafif adımlarla sahneden indi, başını bara koyduğu kollarının üzerine yaslamış hıçkıran Terelú'nun yanına gitti.

Johnny avuturcasına onun omzunu okşarken biraz insan sıcaklığı ve her şeyin yolunda gideceği konusunda umut vermek için yapılacak en iyi şeyin ne olduğunu düşünüyordu. Ama Terelú o kadar abartılı bir keder içindeydi ki, Johnny mendilini çıkardı, bir an için ağzına götürdü, sonra ıslak bir topak yapıp kadının ellerinin arasına koydu.

"Ben geri dönene kadar bu gülümsemeye iyi bak," dedi sakin bir sesle. Sonra elinde gitarıyla, kalbi hızla çarparak arka odada gözden kayboldu.

Tam kuşkulandığı gibi, perdenin arkasına geçer geçmez şarkının bitmesinden hemen önce kalkan adamla burun buruna geldi.

Adam yalnızdı, bir elini kemerine koymuş, ötekini sanki indirmekte güçlük çektiği tahta bir kola aitmiş gibi havaya kaldırmıştı.

"Kaybettin ahbap," dedi dazlak kafa. "Albay gitarı ve dişleri istiyor."

Johnny'nin ağzı kurudu, korktuğunu hissetti. Arkadan gelen sesler sisli alanların gri ve bulutlu yoğunluğunu kazanıyordu; neredeyse hiç düşünmeden gitarını verdi.

[1] Seni tanımak bana koymaz, kim olduğumdan haberin yok ki (Y.N).

Hiç mücadele olmadı. Tıraşlı kafa böyle teslim olmasında gizli anlamlar yatan Johnny'nin değişim sırasında enstrümanı bir an elinde tutacağını beklemiyordu ve böylesine sıkı yumruklu birinin tam o anda, korku ve üzüntü arasında kısılı kalmışken ona gülümseyebileceğini de hiç hesaba katmamıştı.

Tıraşlı kafanın allak bullak olduğu açıktı, çünkü önünde dudakları bir mağaranın girişi gibi yarı aralık duran boş yüz hiçbir bakımdan evrensel mutluluk ifadesini andırmıyordu.

"Peki ya dişler?" dedi Brezilya sirklerinden birinde hayallerle dolu bir gece geçirmiş birinin çocuksu ifadesiyle.

Johnny omuz silkti, adamın iki elinin Siyah Elmas'ı sımsıkı kavramış olduğunu gördü. Yan dönüp sanki olağandışı hiçbir şey yokmuş gibi yanından geçerken, aklında, annesine veda ettikten sonra kolunun altında İsa'nın yüzüyle ilgili bilimsel araştırma kitabı, Illinois'taki evinin banyosuna giren Lou Brakley vardı yalnızca. Johnny hiç ses çıkarmadan verandadaki tuvalete yürümüş, içeri girmiş, kireç boyalı kapıya Terelú'nun erkeklerin kadınları rahatsız etmemeleri için taktığı sürgüyü çekmişti.

Kısa boylu adam ve öteki o zaman ortaya çıktılar. İkisi de başarısız soyguncuların korkunç çaresizlikleriyle birbirlerine kızıyor, emirlere uyma ve rütbe farkları konusunda bağırıp çağırıyorlardı. Sonunda bütün yetersizlikleri ortaya döküldükten sonra bir anlaşmaya vardılar ve Siyah'ın o çok değerli dişlerini nasıl bulacakları konusunda bağrışarak üçü birlikte lavabonun beyaz kapısını kırmak için epeyce uğraştılar.

Siyah'ı oracıkta, pisuarın üzerinde tepeleyeceği-

ne dair Tanrı'ya yemin eden çalı bıyıklıyla birlikte içeri girdiklerinde yalnızca artık sahibinden ayrılmış olan ve pisuarın açık penceresinden dışarı savruluyormuş gibi giderek zayıflayan sıcak amonyak kokusuyla karşılaştılar.

Solgun bir ayın belli bir insancıllıkla ışıldadığı kara ve yıldızsız gökyüzünün altında Johnny şaşırtacak kadar uzaklaşmıştı. Deli gibi koşuyor, tekrar tekrar çitlerin üzerine yuvarlanıyor, acı içinde uçsuz bucaksız ovaların üzerinden uçuyor, sabahın erken saatlerinin havasını içine çekiyor, dans etmek için yaratılmış bacaklarının bütün gücüyle uzaklaşıyordu.

Nacho Silvera'nın geçtiği şu lanet olası sınırın yerini öğrenmek gibi bir önlem almaksızın Mosquitos'dan kırlara doğru kaçıyor olmasına karşın hiçbir şeye aldırdığı yoktu, ayakları yaralıydı, soluk soluğaydı, bu olayı kutlayacak pek fazla insan olmadığını biliyordu ama bir gececik olsun iki kafalı buzağının onlara kazık attığını, hem de iyi bir kazık attığını düşünerek yaşamında ilk kez bir gülümsemenin hazzını duydu.

MARIO DELGADO APARAÍN

JOHNNY SOSA'NIN ŞARKISI

CAN

ROMAN

*"**Johnny Sosa'nın Şarkısı**'nda abartılı ya da düzmece tek bir sözcük yok; insanın bir zorbalık yönetimi altında bile bireyselliğini nasıl koruyabileceğini inandırıcı bir dille anlatıyor."*

Frankfurter Allgemeine

Uruguay'ın, askeri diktatörlüğün pençesinde inlediği 1970'li, 1980'li yıllar. Yoksul, iç karartıcı bir taşra kasabası. Kasaba randevuevinin küçük barında her gece müzik yapan cebi delik, hayalperest Siyah müzisyen Johnny Sosa'ya, yörenin sıkıyönetim komutanından parlak bir öneri gelir. Sosa, öneriyi kabul ederse, hem üne hem de paraya kavuşacaktır. Bir süre sonra dostları gizemli bir biçimde ortadan kaybolmaya başlayan Sosa, askeri diktatörlük tarafından kullanılmayı göze alacak mıdır? Hayallerinin bedelini ödemeye hazır mıdır? Uruguaylı yazar **Mario Delgado Aparaín**'in bu trajikomik öyküsü, zorbalığın gücü karşısında insan onurunu sınıyor.

KAPAK RESMİ: RICH BORGE

ISBN 978-975-07-0752-0

9 789750 707520

http://www.canyayinlari.com

KDV İÇİNDEDİR

7,00 YTL